

1313-K

Budapest
I. Disztér 2

BUDAPESTI ÉRTESÍTŐ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA 1925 április 8.

96. szám

Megjelenik minden reggel hétfőnap után és hétfőn délután
Telefon száma: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossiz-Fonciere-palota)

Alkalmi törvényhozás

Nem lehet sokáig leplezni azokat a károkat, miket a törvényhozás kényszerű szünete hárt az ország gazdasági életére. Már az idejét sem tudjuk annak, hogy a törvényhozás — mikor hozott törvényt. Tárgyalásokkal, kormányalakítási kísérletekkel, választási előkészületekkel, kibontakozási módok kipróbálásával telik el az idő már hetek, hónapok, évek óta. A gazdasági élet természetesen nem állhat meg ott, ahol a politika stagnál. A vonatoknak járni kell, az árukat meg kell vámolni, a hadseregről gondoskodni kell, a háztulajdonosok és lakók közötti viszony szabályozása nem tör hálasztást, az állam szükségleteiről gondoskodni kell akkor is, ha megbénult annak a szervezetnek munkája, melyre ez a sokágu, sokirányú, az egész államéletet szabályozó gondoskodás terhe súlyosodik.

Ez a törvényhozási ex'ec is egyik oka annak, hogy a kormányzat a legsürgősebb törvényhozási intézkedéseket minden előkészítés nélkül, a viszonyok s a megoldatlan, de megoldás után kiáltó problémák kényszerítő hatása alatt incidentálisan dobja be a törvényhozás aparátusába. A felhatalmazási törvény anyagi rendelkezései most világosan dokumentálják az alkalmi törvényhozás hibáit.

A kényszeregyezségről szóló rendelet hibái már átmentek a köztudatba. Jogászok s a gazdasági élet tényezői szinte egyértelműen megtudták jelölni az eljárás hibáit s a hibák kiküszöbölésének módját. De egyértelmű az a véleményük is, hogy még az át nem javított eljárás intézkedései is sokkal jobban szolgálnak a gazdasági élet törvényeit, mint a régi, az elavult csődtörvény, mely a fizetési zavarokkal küzdő adósságot föltétlenül és kikerülhetetlenül jogszágyvesztéssel sújtja, elveszi nevének tisztességét, elveszi cégét s amellett a hitelezők is rosszul járnak, mert a csőd-eljárás évekig tart s a hitelezők akkor sem kapnak semmit. A kényszeregyezségi eljárásnak voltak hibái, — legfőbb hibája az volt, hogy az eljárással való visszaéléssel szemben nem nyújtott elég garanciát — de mégis így hibásan is menyivel inkább védte az adósságot s a hitelezőknek érdekeit, mint a csődtörvény, amelyik — valljuk be — a gyakorlatban ügydőlési intézmény alakult át. Sokat tanácskoztak azokról a módokról, amelyek szerint a kényszeregyezségi eljárás részeit a gazdasági élet tapasztalataival be kellett tölteni, de arra soha senki sem gondolt,

hogy méről-holnapra egyszerre hatályon kívül helyezik az egész jogintézményt s helyébe összehozzák azt a csődtörvényt, amelyik a gyakorlatban a hitelezők minden követelését s a közadós minden aktíváját tömeggondnokidíjakká változtatta át.

Sokszor hivatkoztak arra is, hogy a kényszeregyezségi eljárás kibúvói már-már a jugoszláviai kereskedők külföldi hitelet veszélyeztették. A veszélyeztetett hitelt aligha fogja megjavítani ez a törvényhozási intézkedés. Mert amíg ma a rosszhiszemű s a törvénykedvezményével visszaélő kereskedőtől is megkaphatja követelésé egy részét a külföldi hitelező s megmaradt az a kilátás, hogy az üzleti összeköttetés fenntartásából még regresszálhatja veszteségét, addig a kényszeregyezségi eljárás eltörlése s minden fizetésektelenségnél a régi csődtörvény alkalmazása nem

jobb pár százalékos kvótát ígér a hitelezőknek és azt is pár év utáni időre. Emellett elpusztítja vevőjének existenciáját is.

Abban nem volt véleményeltérés, hogy a mai állapoton változtatni kellett, de senki sem kívánta azt a radikális gyógymódot, mely a seb gyógyítása helyett levágja az inficiált testrészt. Ha a törvényhozóknak csak annyi idejük lett volna, hogy édeklőhetnek ama kérdéskomplexumok fölül, amiket el kell dönteniök s a szakkörök megkérdezése s szakértők meghallgatása által kiegészítik ismereteiket, kétségtelenül másként határoztak volna ebben a nagyjelentőségű kérdésben.

A mai parlament azonban már munkaképes, nincs akadálya annak, hogy a törvényszerkesztés kipróbált módjaihoz visszatérjen. S ha a törvényhozás követ el hibát, a törvényhozás ki is korrigálhatja.

A törvényhozó bizottság változtatás nélkül elfogadta a kormány lakástörvénytervezetét

Pasics pénteken Dalmáciába utazik

Radics Pavle hétfői királvi kihallgatása és Davidovics Liubával való tárgyalása után elutazott Beogradból, amint elutazott a törvényhozó bizottság tagjainak nagyrésze is és így a katolikus nagyhét kezdetén a politikai élet már teljesen elcsendesedik. Az érdeklődés középpontjában a kormány rekonstrukciójának a kérdése áll még mindig, anélkül azonban, hogy ez a kérdés valamivel is közelebb jutott volna a megoldáshoz.

Az események azoknak adnak igazat, akik azt jósolták, hogy Pasics miniszterelnök a kormány rekonstrukcióját minél tovább fogja halasztani, azt a jól bevált elvét követve, hogy az idők folvása sok kérdést megérlel és a válságot mindig könnyebben lehet az idő multával megoldani. Pasics miniszterelnök egyébként már készül dalmáciát utatára és hír szerint pénteken fog elutazni Beogradból, úgy, hogy nincs kizárva, hogy a kormány rekonstrukciója csak Pasics visszaérkezése után kerül megoldásra.

A kormány azonban már eléggé csonka. A legutóbbi időben kivált a kormányból Srskies törvényegység-egítő miniszter, aki a törvényhozó bizottság elnöki állását vállalta. Trtkovics Márkó, a miniszterelnök helyettese, aki a parlament elnöke és Uzunovics építésügyi miniszter, aki a parlament alelnöke lett, a mandátum nélkül maradt Drinkovics tárcanélküli és Surmin kereskedelmi miniszter pedig már régebben lemondtak, azonban lemondásuk elfogadását mindeddig halasztották. Hír szerint Surmin lemondását most elfogadták, utódának kinevezését azonban a király még nem írta alá. A megüresedett tárcákat egyelőre a többi miniszter vezeti, mint helyettes, ez az állapot azonban sokáig

nem tartható fenn, annál kevésbé, mert a kormányparti képviselők közül nagyon sokan aspirálnak a miniszteri állásokra. Féliz-meddig bukottnak tekinthető dr. Lukinics Edó igazságügyminiszter is, akinek helyzetét a Thurn-Taxis-affér rendkívül megnehezítette, egyelőre azonban Lukinics tovább vezeti hivatalát.

Befejezték a lakástörvény albizottsági tárgyalását

A törvényhozó bizottságnak a lakástörvény tárgyaló albizottsága hétfőn délelőtt befejezte a javaslat vitáját és változtatás nélkül elfogadta a kormány tervezetét. Így a törvénytervezet változatlan formában kerül a bizottság plénuma elé, amely azonban csak a husvéti ünnepek után ül össze. A javaslatot előreláthatóan a plénium is gyorsan tárgyalja, úgy, hogy az még e hónap végén a parlament elé kerülhet, amely az ugynevezett gyors eljárással tárgyalja le a javaslatot és május 1-én életbe is léphet a lakástörvény és ilyen módon elkerülhető lesz, hogy a lakásügyekben törvényen kívüli állapot következzen be.

A sajtótörvény tárgyalása

mint már közöltük — a husvéti ünnepekig félbeszakadt. A közbeeső időt az ünnepek alatt különböző szervezetek arra használják fel, hogy akciót indítsanak a törvényjavaslat módosítása érdekében. Különösen erős agitációra készülnek az újságíró- és nyomdász-szervezetek. A mozgalomhoz más szervezetek is csatlakoztak és a sajtótörvény enyhítése végett úgy Beogradban, mint a vidéken több népgyűlést is fognak tartani.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács kedden délután öt órától fél nyolcig ülést tartott, a

melyen Lukinics igazságügyminiszter folytatta a rendes bírósági szervezetekről szóló törvényjavaslat ismertetését. Az egyes szakaszok letergvalása után a kormány teljes egészében magáévá tette a javaslatot.

Ezután Lukinics igazságügyminiszter az ügyvédségekről szóló törvényjavaslatot ismertette. A javaslat tárgyalását a következő minisztertanácsra halasztotta.

Nincsiés a királynál

A király kedden délután autóséjétt tett Beograd környékén. Este fél nyolckor Nincsiés külügyminisztert kihallgatáson fogadta a király.

A szélsőséges horvát jogpárt beo vad a radikális-pártba?

Különleges politikai szenzációt jelentenek azok a Beogradban és Zagrebban elterjedt hírek, amelyek a radikális-párt és a Frank-párt (horvát jogpárt) megegyezéséről szólnak. A megegyezésnek, ha valóban létrejött, az ad külön érdekességet, hogy a Frank-párt eddig a legszélsőségesebb horvát politikai irányt képviselte, úgy, hogy Radics Pavle is, nevezetes parlamenti beszédében a horvát köztársasági parasztpárt egyik főérdeméül arra hivatkozott, hogy sikerült letörniök a Frank-párt népszerűségét. A megegyezés hírére egyelőre a horvátországi radikális-párt köréből cáfolják, míg a Frank-párt hivatalos lapja a Hrvatsko Pravo megerősíti, hogy valóban folytatók tárgyalások a radikális-párt központi kiküldöttjei és a horvát jogpárt egyes vezetői között.

A sajtóban már a megegyezés részleteiről is információk jelentek meg. A tárgyalások a múlt hét péntekétől kezdve hétfőig tartottak és a radikális-párt részéről dr. Ivkovics Momcsilló képviselő, továbbá Jelenics György, a király volt belső titkára, a Frank-párt részéről pedig dr. Horvát Alekszander és dr. Pavelics Ante tárgyaltak Gagliardi Mankó közvetítésével. A megegyezés a jelentések szerint három pontból áll:

1. A horvát jogpárt feloszlik és tagjai belépnek a radikális-pártba.
2. A jogpárt delegátusai Beogradban a radikális-párt főbizottságával megbeszélik a beolvadás részleteit. A radikális-párt ezzel kapcsolatban megváltoztatná programjának bizonyos pontjait.
3. A radikális-párt augusztusban megtartandó kongresszusán kihirdeti a megegyezést és alkotmányrevíziójára és Horvátország bizonyos fontos kérdéseire vonatkozólag.

Ehhez a paktumhoz zagrebi politikai körökben messzemenő következtetéseket fűznek. Így arról is beszélnek, hogy Sándor királyt Zagrebban fogják megkoronázni a horvát királyság ezévi milleniumi ünnepe alkalmából. Hír szerint a Frank-párt kötelezettséget vállalt, hogy magában Zagreb városában huszonegy radikális pártszervezetet fog megalakítani.

Az ellenzéki blokk pártjaiban élénken kommentálják a radikálisok és a Frank-párt megegyezését. A Radics-párt és a Zajednica látszólag megegyezettek az események

Ilyen alakulásával, mert ezáltal ismét a Radics-párt lesz a legbaloldali horvát párt, minthogy a Frank-párt a radikálisokhoz való csatlakozással elveszti tiszta horvát karakterét és nem folytathat olyan politikát, amely a tömegeknél ronthatná a Radics-párt népszerűségét. A demokratapárti lapok elítélik a radikálisoknak ezt a lépését, amely szerintük még arra sem lesz alkalmas, hogy végre keresztülvigye a radikális-párt megszervezését Horvátországban, de életrekelti a már veszendőben lévő nagyhorvát sovínizmust.

Kedvezőtlen hatást keltett a megérkezés híre a horvátországi radikális-pártnál, valamint a Frank-párt egy részében is. Az elégedetlen Frank-pártiak hír szerint *Mrvoj* és *Prebeg* vezetésével külön pártba tömörülnek, ha a megérkezés valóra válik.

Huszezer dollár — Rózsa Lajos életéről

Az operabénaes özvegye megnyerte kártérítési pörét a clevelandi Imperial-szálló ellen

Newyorkból jelentik: Most tárgyalta a clevelandi bíróság *Rózsa Lajos*, a budapesti Opera volt művésze özvegyének kártérítési pörét az ottani Imperial-szálló ellen. Mint emlékeztetés, *Rózsa Lajos* az Imperial-szállóban rendezett banketten huszmegeztést kapott és ennek következtében meghalt.

A művész felesége, aki férje halála után Clevelandban vendéglőt nyitott, melyet még ma is vezet s melynek közönsége elsősorban a clevelandi magyarokból kerül ki, az Imperial-szálló ellen pert indított 20.000 dollár kártérítés iránt. A clevelandi bíróság megállapította a szálló véttségét s kártérítési kötelezettségét, az elhunyt művész özvegye részére 20.000 dollár kártérítést ítélte meg.

Noviszadon felemelik a pótdadót

124% lesz a pótdadó — Husz százalékos tisztviselőredukció

A *Bácsmegyei Napló* már jelentette, hogy a városi számvevőség az 1924. évi költségvetés munkálataival elkészült és azok — *negyedik havi városi pénzügyi ex-lex után* — a kiszélesített városi tanács költségvetési bizottsága elé kerültek, amely *mai ülésén fogja a költségvetés tárgyalását befejezni. Még a kiadások rovatának személyzeti tételei vannak már csak hátra és itt akar a városi tanács a kiszélesített városi tanács radikálispárti többsége kívánóságának eleget tenni, amikor bizonyos mérvű tisztviselőlétszámát kezdeményez, amely által elért megtakarítást a meglévő tisztviselők és városi alkalmazottak fizetésének 50—20 százalékos javítására kíván fordítani.*

A városi tanács ecéliből kimondotta, hogy a városi alkalmazottak létszámának megállapításánál az 1913. évi állapotot veszi alapul.

Amíg ma a városnak közel *négyszáz* tisztviselője és alkalmazottja van, amely számban benne van a *száz főnyi* rendőrlétszám is, 1913-ban csak *80 rendszeresített tisztviselő volt*, amelyhez hozzá kell még számítani az akkor csak *76 főnyi* rendőrlétszámot és a szolgáselemlézetet.

A városi tanács azonban — ha az 1913-ik évi állapotot is veszi bázisul — a *rendőrséggel együtt összesen 91 főnyi létszámleszállítást* tervez. Százalékban a legnagyobb mérvű leszállítás a rendőrségnél van tervbevéve, ahol a legénység létszámát *24 százalékkal*, a detektívek számát *50 százalékkal* kívánja apasztani. Tervbe van véve egy tanácsnok, egy árvaszéki ülnök, 1 műszaki rajzoló, több díjnoki, egy-két bábaasszonyi állás megszüntetése és a tanács ennél a létszám-

apasztásnál azt a szempontot tartja szem előtt, hogy mindazokat az alkalmazottakat építi le, akiknek sem nyugdíj, sem végkielégítési igényük nincs. Kivételt tesz azonban az árvaszéki ülnökkel, akit nyugdíjaznak, mert egy és ugyanazt a munkakört ma ketten látják el. Megszüntetik a műszaki rajzoló állást, de az eddigi műszaki rajzoló ezentúl a geometer állását fogja betölteni.

A 91 állás megszüntetésével a városi tanács *1,4 millió dinár megtakarítást ér el*. Az eddigi személyzeti kiadások 6.899.398 dinárra rugtak, úgy, hogy az 1,4 millió létszám-apsztási megtakarítás 20 százalékos kiadásredukciónak felel meg. A városi tanács az egész 1,4 millió dináros megtakarítást a tisztviselők és alkalmazottak fizetésjavítására kívánja fordítani és pedig a tanácsnokok, hivatalfőnökök 50—50 százalékos, azok helyettesei 40 százalékos, a számvevők, rendőrkapitányok, pénztári ellenőr 30 százalékos és a többiek 20—20 százalékos fizetésjavítást kapnának, amely *felémésztené a megtakarított összeget*.

Az elmúlt évben 98 százalék volt a pótdadó. Novemberben rendezték a tisztviselők fizetését, aminek folytán a személyzeti kiadások 124 százalékra szöktették fel a pótdadót.

Az 1925. évi költségvetés bevételei 13.600.757 dinárban, kiadásai 18.421.505 dinárban vannak előirányozva, úgy, hogy a költségvetési hiányt kitevő 4.820.748 dinárt 3,9 millió dinár állami adót alapul véve 124 százaléknak felel meg. A városi tanács arra az esetre, ha a radikális-párt nem fog hozzájárulni ahhoz, hogy a pótdadót 98 százalékról 124 százalékra emeljük fel, a Kraljica Mária-ut feltöltésére előirányzott egy millió dinárt, nem amint erede-

tileg tervezve volt, egy év alatt fogják amortizálni, hanem az egy millió kölcsönkopp felveszi a törzsalapokból és annak törlesztését több évre osztják. Ebben az esetben a pótdadó alig haladna meg a száz százalékot.

Az eredménytelen tanítás okai

Tanárihiány és a magyar tagozat hirtelen megszüntetése miatt nem tud eredményt elérni a szubotical kereskedelmi akadémia

Az utóbbi időben sok szó esett a szubotical kereskedelmi akadémia uralkodó állapotokról, egyrészt egy diák öngyilkosságával kapcsolatban, másrészt egy beogradai tanügyi inspektor látogatása alkalmából, aki megállapította, hogy az intézet tanulmányi eredménye szokatlanul silány. Egy szubotical szláv lap *Mladinovic* Mihajlot, az iskola igazgatóját, tesztile felöltsé a bajokért, elcsatmadást intéz ellene és haladéktalan eltávolítását követeli.

A Bácsmegyei Napló munkatársa a szubotical kereskedelmi akadémia tanítás eredménytelenségének okairól illetékes helyen a következő felvilágosítást kapta:

— Tény az, hogy a tanulóknak feltűnően nagy százaléka bukott el, de ennek egyik oka az, hogy a *kereskedelmi akadémia magyar tagozatát egyszerűen olvasztották bele a szerb tagozatba* és a diákok hirtelen nem tudták eléggé elsajátítani az oktatás nyelvét. Azonkívül ennek az iskolának majdnem sohasem volt elég tanára és így *egyes tantárgyakat rövidebb-hosszabb ideig nem lehetett tanítani*.

— Ami a legutóbbi diákegyikosságot illeti, maga a diák megírta hátrahagyott leveleiben, hogy öngyilkossága főokának titkát magával viszi a sirba.

A Daily Mail tudósítója Bürgözdön

Írta: Laczkó Géza

— Mennyi idős lehet a nő? — kérdeztem öreg barátomtól, aki az újságíróklub sivar halljának egy kényelmes karszékében ülve gondolatokba süppedten kavargatta feketéjét.

— Negyvenen túl van.

— Lehetetlen!

— Sőt, pontosan is megmondhatom neked... tiz év a háború... na s azelőtt még tiz év az husz... s akkor lehetett ő huszonöt éves...

— Mikor »akkor«?

— Amikor megismerkedtem vele.

— Te ismered személyesen? — kérdeztem mélyen elcsodálkozva, mert sehogy sem tudtam megérteni, honnan ismeri ez az öreg kopott bagoly Catherine Aveleyt, a leghíresebb amerikai díszít.

— Bürgözdön ismerkedtem meg vele, — folytatta öreg barátom, nem is figyelve rám.

— Tessék? — kérdeztem némi sértő szándéku éllel.

— Husz évvel ezelőtt, aztán tizenégyben találkozom vele Bécsben és... most nem fogom felkeresni... miért?... nézz meg: öreg vagyok, kopott és keserű... és borzasztóan sajnálom, hogy nem vittem magammal, mikor velem akart szólni...

— Megőrültél? Ez a ragvogó, világhírű angol nő, királyok barátja, királynők barátja... veled?

— Ne neved, öcsém! Leszel még te is Para Lizike völgyébe s neked is mezlesz bizonyára egyetlen emléked egy pillanatról, amikor a kalandos nagy élet szöktetett s te álláscsokrára, ziciflészre hivatkozva kitértél előle, hogy aztán majd hetvenéves szikkadt fejfel mosóid el a klub feketéje mellett egy röhögő öcséduradnak...

Annvi vidám keserűsége volt szavában, hogy akaratlanul is, tisztelettel elhallgattam ő pedig beszélt:

— 1904-ben, egy déglött augusztusi délután azt mondja a szerkesztő, hogy

le kéne ruccanni Bürgözdre, valami taktaképzési csalás volt ott, hozzak róla egy mérges háromkolumnás riportot. Na jó! Magam mellé vittem a Bandit és leutaztunk Bürgözdre még azon délután. Reggel tízkor érkezünk meg, Bemegyünk a kávéházba, hát, kérlek, ilyen volt az én szerencsém... ja, igaz, mivel én akartam a dologban nyomonni s hogy ezért a kényelmes háttérben maradhassak, a Bandi kérdeztett, én hallgattam... hát mit mondjak, ilyen az én szerencsém, tiz perc alatt elolvadt a szenzáció, kijűlt, hogy mindent elsimítottak, kifizettek, nincs anyag, nincs riport. Na, ott ültünk »megfűrdőve«. Mit csinálunk? A Bandi már beszélt az összes pincérekkel, nagyon ügyesen, úgyhogy észre sem vették, hogy tulajdonképpen mi érdekel bennünket a sok hülyeség közül, amit előnk tállaltak. De aztán visszajött a főpincér és most már ő kezdett el érdeklődni, miért jöttünk mi Bürgözdre. Bandinak kitűnő ötlete támadt, hogy megmentse a helyzetet. Nehogy azt higyük, hogy mi ilyen otti kis szenzációért jöttünk le Bürgözdre... amiről kijűlt, hogy nem is szenzáció, egyszerűen bemutatott mint a Daily Mail tudósítóját, aki beutazza Magyarországot... Azt gondolta a bitang, hogy engem is zavarba hoz vele, mert egy szót sem tudok angolul; majd ő beszélt és az én rovásomra mulat, aki persze halgatni fogok.

— Na hát én akkor édes öcsém fölaltam a halandsát: angolok kitéttel úgy hadartam az angol hangzásu értelmelenségeket, mint a vizfolvás. Pompásan mulattunk. Ebédre, képzelheted már a polgármesterékhez voltunk hivatalosak. Majd megveztem az egész idő alatt a visszafutott nevetéstől.

— Késő délután volt, amikor elszabadultunk. Elmentünk a szállóba, szobát nyitattunk, kényelembe helyeztük magunkat és pihentünk és aludtunk és főleg röhögünk, benne voltunk az éjében, másnap a városi tanácsot kellett volna megérnünk, délután valami asztásokhoz kivonulni, ahol árnádkori leletekre bukkantak, mit tudom én, egy hétre előre megszínálta a programot a

polgármester. Mi azonban jobbnak láttuk elszkolni és el is határoztuk, hogy az esti gyorssal észrevételül meglőgünk.

— Barátom, sötétedett, amikor egyszer csak kopogtattak az ajtónkon... s bejön, kérlek... nem a rendőrség, nem!... hanem egy fiatal nő s azt mondja Bandinak, hogy az angol urral névszemközt szeretne beszélni...

— Én némán helyet mutattam a hölgynek s az, kérlek, elkezdett beszélni — angolul. Sokáig tartott, hü, örült sokáig. Egy megveszekedett szót nem értem az egészből, néha-néha közbebeigevestettem, hogy »ves«... A nőnek könyvek jelentek meg a szemében, összekulcsolta két kezét s úgy kért valamire, a jó ég tudta, hogy mire... én minderre csak azt mondtam hogy »ves«... Egy óráig tartott. Végül aztán fölkel, elém lépett, megfogta mind a két kezemet — a könyvek csak úgy csurogtak az arcán — s valamit nagyon megköszönt, annyira, hogy végül a keblemre is borult. Aztán elment.

— Na, volt vagy kilenc óra, Bandi felpakoltam — fájt már a hasa az állatnak a sok nevetéstől — egy kocsi, ki az állomásra, be a pesti gyorssba... még éppen indulni akart, amikor könyvek elsősztályu fiúknak ablakán... s kit látok?... rohan a nő egy kis lézióskával, diszkrétan mosolyogva int felém, mint akik össze vagyunk tanulva, és felugrik egy tőlünk jó távol eső második osztályu kocsi. — Mi ez? — kérdeztem magamtól — ez is utazik? Hát utazék!... Bandi elővette a kártyát s én úgy elfelejtettem a nőt, mint a vizözöni.

— Szürkületkor érünk Pestre, kiszálunk s egyszerűen csak ott terem mellett, belém karol a nő... Ez már kint volt a Baross-téren... Engem előtött a düh, nekifájtam:

— Hát mondja tulajdonképpen nagyad, mit akar maga? — ripakodtam rá. A nő hát az sőtálvánvá változott... Csodálkozok, — mondom neki — hogy a Daily Mail tudósítója magyarul beszél? Hát hogyan beszélne, mikor egy büdös magyar újságíró, aki akkor lássa a ma-

guk Bürgözdét amikor az angol király fog ott nyaralni és nekem hagyjon békét mit akar tőlem? Gyerekem van és feleségem és egyébként sem érek rá bürgözdni Boverynának Pesten ciceróni lenni és alázatos szolgája!... Ezzel otthagytam. Mikor a villamosra felugrottam, még visszaneztem és láttam, hogy ott áll, ahol állt és egy zsebkendőt nyomogat a szájához.

— ... Hát, édes öcsém, a többi csak tizenégyben tudtam meg Bécsben, ott megnéztem, aztán bementem az öltözőbe, hogy meginterjúvoljam a világhírű Catherine Aveleyt... Elkezdte mondani az életét, hogyan szökött meg Bürgözdre, ahol ő, a magyar leány, már akkor férfinél volt, egy tanítónak volt a felesége, magániszkolából megtanult angolul, már akkor szépen énekeft, első mestere a férje volt, jött egy angol újságíró, a Daily Mail tudósítója, azzal Pestre szökött, az angol aztán kivitte először Bécsbe, onnan Berlinbe, majd Párisba, végül Londonba utaztak, később kikerült Amerikába...

— Én elkezdtem óvatosan kérdegetni — ő nem ismert meg engem, de kölonben én sem ismertem a ragvogó színesnézőben a bürgözdli szökevényre — és kérlek, kiderült, hogy ő volt az, aki megjelent a szállóba az angol újságíróval, égre-földre kérte szöktesse meg, nem szerelmet koldul, sőt visszautasítja, csak vigye el magával Londonba... na hát részleteket mondott, hogy nem lehetett kétség, ő volt az, aki a szállóba ott sirt a keblemre...

— Nem mondtam meg neki, hogy ki vagyok... szögveltem magamat... de hogy hazudnak a nők, látod! Én ott hagytam a Baross-téren a fakónél és ő mégis azt meséli, hogy a Daily Mail tudósítója szöktette ki némi kerülővel Londonba... S én sosem fogom meg tudni életének ezt a részét.

Az öreg itt elhallgatott, majd hosszabb szünet után így szólt:

— Ha most egy szakítottam lenne s egy rendes kemény gallérom, azt hiszem felmennék hozzá és leleplezném magamat... Mit gondolsz, kirugna vagy pénzt adna?...

KISEBBSÉGI ÉLET

A csucsai egyezmény, amelyet az erdélyi magyar párt és Avarescu pártja kötött, élénk vita tárgya román politikai körökben. Vajda-Vojvoda Sándor volt miniszterelnök ezzel kapcsolatban a következő érdekes nyilatkozatot tette a kisebbségi kérdéstről:

— Hogy az államban a produktív munka zavartalanul folyhasson és hogy az állam jó hírnevét megőrizhesse, nyugalomra és belső rendre van szüksége. Ez pedig csak úgy teremthető meg, ha az állam összes polgárai részt vesznek a közügyekben és politikai, gazdasági és kulturális helyzetük kialakulására maguk is befolyást nyerne. **A kisebbségeket nem irhatjuk ki, de ha meg is tehetők és megtennők, ez az ország szétdarabolását és a közjó lerombolását jelentené.** Nem marad tehát más hátra, mint hogy találjuk meg azokat az eszközöket, melyekkel az állam részére a kisebbségek legnagyobb fokú teljesítményeit biztosíthatjuk és hogy egy oly állampolitikát — és ne pártpolitikát — folytassunk, amely a kisebbségeket, az állam elégedetlen fiait, elégedett és hűséges polgárokká tegye.

— Ha a csucsai egyezmény biztosít is a magyar pártnak néhány erdélyi mandátumot, a nemzeti párt hasonló biztosítékot nem ajánlhatna sem Ugron, sem Majláth, sem Bernády, sem Nagy Károly, sem Roth, sem Csetri kedvéért. Ki nem tartaná a nemzeti párt részéről bohózatnak, hogy amikor a szabad választásoknak, mint az alkotmányos államélet alapjának, elsőrendű fontosságát hirdeti, akkor akár nyíltan, akár a kástélyok árnyékában bárkinél is mandátumokat igérjen. A képviselőket a polgároknak szabadon kell megválasztaniok szavazatukkal. Ha a magyarok a maguk kebeléből fogják képviselőiket megválasztani, ez annál jobb rájuk nézve. Az ő dolguk, hogy milyen képviselőt választanak: konzervatív-e, vagy progresszív-e. A választások kizárólag a nép szavazatától függenek. Vagy a magyar párt vezetői nem kifogásolnák-e, hogy akármelyik kormány a választások szabadságának megsemmisítésével egyes titkos szerződésben előre kijelölt urak részére mandátumokat biztosítson? Különös értelmezése volna ez a kisebbség alkotmányos életének.

Hivatalos lapot alapít az erdélyi magyar párt. A felhívás, amelyet részvényjegyzés végett az országrész különböző helyeire szétküldöttek, eredményesnek látszik, mert a felhívást aláírók nevében Kovács Kálmán unitárius püspöki titkár e hó 9-ikére alakuló ülésre hívta össze az érdekelteket. Hír szerint ezen a napon fognak dönteni a lap megindulásának napjáról. A Keleti Újság ehhez az akcióhoz a következő kommentárt fűzi: — Egy ilyen hivatalos jellegű lap, ha őszinteséggel csinálják, bizonyára számot tarthat az érdeklődésre. A román hivatalosság a magyar sajtó minden egyes megnyilatkozását állandóan úgy igyekszik felfogni, mint a magyar párt vezetőségének hivatalos állásfoglalását, viszont valóban akadtak is magyar lapok, amelyek szívesen vettek fel és próbálták kamatoztatni ilyen hivatalos színezetet. A magyar párt vezetői — amint most kiderült — azt tapasztalták, hogy csak vendégként látja őket szívesen a fölük független sajtó s ezért olyan orgánust akarnak alapítani, amely a hivatalos kisebbségi fórumok véleményeit kritika és fentartás nélkül képviseli. Ha ilyen hivatalosjellegű lap fogja hitelesen képviselni a vezetőség állásfoglalását, akkor a független sajtó még hatályosabban fogja tudni betölteni a maga őszintő, támogató, kezdeményező és bíráló hivatását. Mert egyfelől a hivatalos álláspont a maga orgánumban világosan és félreérthetetlenül kifejezhető lesz, másfelől pedig a mi íggyverünk-

kei, a kritika nyilvánosságával szemben, ugyanaz lesz a vezetőség íggyvere is, a maga sajtójának a nyilvánossága.

A szlovenszói magyarság politikai egységesítésének kérdése dominált most a csehszlovákiai magyar lapokban. Korláth Endrének az a terve, hogy a magyarság ne külön nemzetiségi pártban, hanem a szlovenszói őslakosság pártja keretében tömörüljön, általános visszautasításra talál. Még a kormánytámogató *Reggel* is, amely a republikánus magyarság programját hirdeti, határozottan állást foglal a magyar nemzetiségi egység és önállóság gondolata mellett és többek között ezeket írja:

— Szent-Ivány a magyar egység fel-szavát írta zászlajára. Még maga az egység sincsen megteremtve és máris olybá tűnik az egész akció, azokban a visszhangokban, amelyek az ellenzéki magyar pártok alvezérei szólaltattak meg, mintha itt nem is a magyarság egységesítéséről volna szó, hanem a

cseh, szlovák, ruszin, román, kommunista és Isten tudja még milyen összetételű ellenzéki front szorosabbra kapcsolásáról.

— Mi nem kritizáltunk eddig. Feltettük Szent-Iványról, sőt nyíltan megvalljuk, ma is feltesszük, hogy tényleg a szlovenszói magyar kisebbség érdekei vezették arra a döntő lépésre, amelyet megtett. A republikánus szlovenszói magyarság világnézeti álláspontja foly-tán kívül marad azon a soropón, amelyet Szent-Ivány párttömörülése köré vont, de sohasem fogja magát arra ragadtatni, hogy bármily becsületes törekvést, amely a magyarság politikai egységére irányul, még ha világnézeti és meggyő-ződésbeli különbségek is választják el attól, elgáncsoljon. De abban a pillanat-ban, amikor a magyarság vezérel idegen célokért egy tapodtat is feladnak saját nemzetik jogjaiból, lehetetlen lesz tétlenül nézni az egységesítés örve alá hú-zódó nemzetellen, de reakciós tömörülést.

Chamberlain feltűnő beszéde a „tegnapi ellenségekről“

Bizalmat kíván a garanciák fejében

Londonból jelentik: Nagy horderejű politikai beszédet mondott tegnap Birminghamban Chamberlain külügyminiszter. A beszéd azért fontos, mert ez volt az első eset, hogy hivatalban lévő brit külügyminiszter a békeszerződés revíziójának lehetőségére mutatott rá. Chamberlain a következőket mondta:

— Hat évvel ezelőtt íródtak alá a békeszerződések és az ember nem fordulhat meg európai államférfiak között anélkül, hogy ne hallaná, hogy ámbár már hat éve alá van írva a béke, még most sem állott elő tőlelesem a béke léghőre. Az a félelem lebeg Európa fölött, hogy ha nem is ma vagy holnap, de talán holnapután vagy olyan időben, amelyet például én már nem fogok megélni, de mindenesetben belátható időben újabb háború fog kitörni, ha nem sikerül a mostani gondolkodást megváltoztatni és ha nem vagyunk

képesek az aggodalmakat eloszlatni, a bizalom, a biztonság érzetét megteremtteni.

Miután Chamberlain kifejtette, hogy a békeszerződések megoldatlanul hagytak bizonyos kérdéseket, amelyekre nézve egyetlen nép sem hajlandó magát választott bíróság döntésének alávetni, így folytatta:

— Nincs módunkban biztosságot adni szövetség formájában, amelyet tegnapról való barátainkkal kellene megkötnünk a tegnapi ellenségekkel szemben. Azon fáradozunk, hogy felhasználva Anglia befolyását, a tegnapi ellenségeket belevonjuk egy kölcsönös paktumba, amelyben mi úgy akarunk résztvenni, hogy garanciáink fejében bizalmat kívánunk, ha már a békeszerződést módosítani kell. Ennek az évek során el kell következnie, mert a szerződés aláírói maguk is azon a véleményen vannak, hogy módosítások kívánatosak.

Herriot fel akarja oszlattatni a francia kamarát

A baloldali pártok meg akarják szüntetni a szenátust
A kamara sürgősen tárgyalja De Monzie szanálási tervét

Párisból jelentik: Herriot beszédének az a részlete, amely a kamara feloszlatására tesz célzást, politikai körökben élénk kommentálásban részesül. Utainak arra, hogy a szociáldemokraták hangulata olyan, hogy szívesen látnák a kamara feloszlatását. Az új választásokba a baloldali blokk ezzel a jelszóval menne bele: A szenátus megszüntetése és a parlamenti rendszer egységesítése.

Élénken foglalkoztatja a politikai köröket Millerand volt köztársasági elnöknek a szajnai départmentben a szenátusi választáson aratott fölényes győzelme is. Millerand-t, az ujonnan megválasztott szenátort fogadta a köztársasági egyesülés, a melyhez mint tag tartozni fog. Cheron szenátor, elnök üdvözölte Millerand-t és szenátorrá való választását az igazságosság és jóvátétel tényének nevezte. A köztársasági egyesülés célul tűzte ki, hogy a köztársasági tradíciókat fenntartja, minden rendszeres ellenzéki politikát távol tartson és a nemzeti egyetértést biztosítja.

Millerand szenátor megköszönte az elnök szavait és a többek közt kijelentette a következőket:

— Ne sokat gondoljunk a múltra, hanem irányítsuk tekintetünket a jövőre. Franciaország teljes figyelmével a szenátus felé fordul. Arról van most szó, hogy a nemzeti egységet ismét helyreállítsuk s azért jöttem önök közé, hogy ebben a lehetőség szerint segítsék.

Amikor Millerand belépett a szenátus ülésérmébe, a köztársasági egyesülés tagjai és a jobboldali szenátorok tüntetést rendeztek mellette, amire a baloldali szenátorok elmentintéssel válaszoltak. Ilyeneket kiáltottak Millerand felé:

— Renegát! Le a spaai emberrel!
De Selves szenátusi elnöknek nehezen sikerült a rendet helyreállítania.

Herriot felveti a bizalmi kérdést

Politikai körökben úgy utádják, hogy Herriot miniszterelnök a kamara keddi ülésén fel fogja vetni a bizalmi kérdést. Ettől a szavazástól függ, hogy tartja-tia-e magát a kabinet, vagy átengedi helyét a baloldali kartell egy más kombinációjának Painlevé vezetésével és esetleg Loucheur, sőt talán Caillaux bekapcsolásával.

A baloldali kartell sajtója is elismeri, hogy — amint az *Ere Nouvelle* magát kifejezi — áll a csata és olyan veszedelmes a válság, amelyet régen élt át a köztársaság.

De Monzie szanálási terv

A minisztertanács hétfői ülésén De Monzie pénzügyminiszter kifejtette szanálási tervét. A kormányhoz közelálló *Paris Soir* jelentése szerint a pénzügyminiszter előterjesztését vita követte, amely igen mozgalmas lefolyású volt. A szanálási tervet intézkedéseiről az a hír járja, hogy a tőkét 10% vagyonszállással sújtja, a lerótt összegekért az állam 4%-ot fizet, a bankjegykibocsátások határát 41 milliárdról 45 milliárdra tolnák ki, sőt ezt a határt voltaképp már ki is tölték néhány nappal ezelőtt.

A pénzügyi tervet dolgában teljes megegyezés jött létre a kabinet tagjai között. Hivatalos kommunikét a minisztertanácsról nem adtak ki.

Kedden Doumergue köztársasági elnök elnökletével ismét minisztertanács volt, amelyen Herriot miniszterelnök tájékoztatta a kormány tagjait ama tárgyalásokról, amelyek a biztossági szerződésről szóló javaslat tárgyában Németországnak adandó válaszlól a szövetséges hatalmak közt folynak.

Ezután folytatták De Monzie pénzügyminiszter szanálási tervének tárgyalását, amelyet a minisztertanács elfogadott. A határozat után a pénzügyminiszter a javaslatot még a kamara délutáni ülésén be-terjesztette és kérte, hogy a sürgős-ségre való tekintettel azt azonnal utalják a pénzügyi bizottság elé. A kamara De Monzie kívánságára úgy döntött, hogy már szerdán megkezdi a javaslat tárgyalását.

A belga választások eredménye

Theunis a szocialisták sikere miatt beadta lemondását

Brüsszelből írják: A belga választások végleges eredményét szerda előtt aligha lehet megtudni, talán csak esütörtökön. De az eddig ismertté vált eredményeken már nem sokat változtatnak az ezutáni adatok. Az már eddig is bizonyos, hogy a szocialisták nagy győzelmet arattak, továbbá, hogy a jobboldal eddigi hirtokállományát megtartja, talán valamivel még szaporítja is, a baloldal ellenben nagy kudarcot szenvedett. A néppárt valamivel gyarapodni fog, a kommunisták vállalkozása ellenben teljesen sikertelen maradt.

A szociáldemokraták váratlan nagy győzelmüket — úgy mondják — arra vezethetik vissza, hogy ellenzéki mivoltuknál fogva igen kedvező helyzetben voltak. A liberálisok kudarcra abból magyarázható, hogy ennél a pártnál teljesen hiányzott a párt eszméit képviselő fiatalabb generáció.

A választások eddig ismeretes eredményei a következők: A szocialisták nyertek 12 mandátumot, még pedig Löwent, Mecheient, Brüggel, Ostendet, Alot-t, Charleroit, Tuin-t, Tournat-t, Verniert, Huyt, Arlont és Namurt. Ellenben elvesztettek egy mandátumot. A katolikusok nyertek négy mandátumot, veszítettek egyet, a liberálisok veszítettek tizenháromat, a frontpárt nyert kettőt, veszített egyet, hogy a kommunisták kapnak-e mandátumot, az még nem bizonyos.

A szocialisták váratlan előretörése következtében Theunis miniszterelnök már benyújtotta lemondását.

CIRKUSZ

Jó házból való fiu
csacsenernek
azonnalra felvétetik

Eddigi két csacsenerem ugyanis be-
mondta a vizet és elutazott a tenger-
partra üdülni. Jól megy nekik. Ezért va-
gyok kénytelen távolléti idejére apró-
bírdetés útján keresni pótcacsenereket,
akiket azonban, ha beválnak, véglegesí-
tési fogok. Természetesen csak ha kö-
telezik magukat arra, hogy soha többé
nem fűződnek. Az ilyen csacsener —
már látom — közel se szabad a vízhez
engedni: megszokja, aztán éppen a csa-
csener-főszezon idején, amikor a legna-
gyobb szükség lenne rá, se szó, se be-
széd, elutazik a tengerre.

A csacsener-jelöltek tájékoztatására
megkísérlem dióhéjban összefoglalni
azokat a követelményeket, amelyeknek
tartoznak megfelelni, ha ezt az állást
megelégedésünkre kívánják mellettem
betölteni.

A csacsenernek hajnali tizenegy órakor,
amikor főnökük — vagyis én — a kor-
zón megjelenik, kötelesek hozzá csatla-
kozni és ettől kezdve éjjel két-három
óráig, amíg csak szunnyadni nem té-
rek, egyetlen pillanatra sem hagyhat-
nak el. Ebben különböznek aplakától,
amely köztudomás szerint *kövön nyo-
matik*, míg a csacsenernek főnöküket
nyomon követik.

A csacsener minden viccemen, például
a fentini is, hangosan tartozik röhögni.
Ez a legfőbb kötelessége. Ennél főbb
kötelessége csak nyomtatásban meg nem
jelent — a közérkölciségbe ütköző —
vicceimnek minél szélesebb körben való
terjesztése is.

Jogában áll a csacsenernek vicceim
népszerűsítése közben meggyilkolni a
poenokat. Ezt azért engedem meg, mert
ha nem engedem meg, akkor is megte-
szik. Az igazi csacsener éppen az jel-
lemzi, hogy nem tud érthetően eldado-
gni egy viccet. (Ha tud, akkor önállósi-
ja magát.) Volt egy csacsenerem, aki
rám való hivatkozással egy ízben a kö-
vetkező mulatságos esetet mesélte el:

«Schwartz bemutatkozott egy antisze-
mita urnak, aki mikor hallja a nevét,
így szól:

— Ön a neve után itélve zsidó.

Mire Schwartz ezt feleli:

— Ön pedig a neve után itélve állat.
Persze senki sem nevetett. Szeren-
csére a csacsener hamar kiküszöbölte a
csorbát:

«Tudniillik — tette hozzá magyarázó-
lag — tudniillik az antiszemitát véletle-
nül Farkasnak hívták.»

Ebbe az esembe örültem bele.

Ma már nem izgulok. A nagy Széche-
nyinek volt igazsága, aki megmondta: uraim
olyan kevesen vagyunk humoristák,
hogy még a poengyilkosnak is meg kell
kegyelmeznünk.

Kedvenc szokásuk a csacsenereknek,
hogy ötleteiket sajátjuk gyanánt mesé-
lik el. Ez ellen is hiábavaló lenne tiltakozni.
Nem is tiltakozom. *Ugy kell nekik.*

Kötelessége a csacsenernek megvé-
deni, ha távollétemben rosszat beszélnek
rólam. Szerénységem tiltja előlni, hogy
ilyenkor a csacsener mit mondjon, csu-
pán követendő példa gyanánt jegyzem
fel, hogy egyik volt csacsenerem, amik-
or valaki a hátam mögött elvetemült,
utolsó, pimasz zsebtolvajnak nevezett,
erélyesen visszautasította ezt nevében,
azzal, hogy nem kell ennyire túlozni.

Joga van a csacsenernek esténként
három parti sakkot játszani velem a ka-
véházban, darabját egy spriccerbe. Kö-
telessége viszont ennek fejében hagyni,
hogy vezérért az ötödik lépésre leülsem.
Ezton tiltakozom a csacseneri körök-
ben mindinkább elharapódzó rossz szo-

kás ellen, hogy megnyert spriccerjeimet
elfelejtik a fizetésnél bemondani, aminck
következtében több főpincér meg van
győződve lelke mélyén arról, hogy pro-
fesszionálisan bliccelő vagyok. Holott...

Szerelmi ügyei nem lehetnek a csa-
csenernek, vagy ha vannak, azokról na-
ponta legfeljebb három-négy órát refe-
rálhat. Ezzel szemben nem tűröm, hogy
arról a hölgyről, aki nekem tetszik, min-
den öt percben azt mondja: nem ért m-
magát, mit evett ezen a noén, akkora
lába van, mint N. N. birónak.

A csacsener tartozik szeszélyeimet
szó nélkül elviselni, viszont nyakkendő-
immet nem. A helyzet, sajnos, az volt
eddig, hogy nagybárá nyakkendőimmet
viselték el szó nélkül. *A jövőben más-
ként lesz...*

Köteles a csacsener abban a meggyő-
ződésben élni, hogy én vagyok a leg-
nagyobb magyar író, vagy legalábbis
mindjárt utána jövök. Az olyan csacse-
ner-jelöltet, akinek ebben a kérdésben

különvéleménye van, mint értéktelen
hamisítványt visszautasítom.

A csacsener tartozik mindennemű köz-
és magánfunkció elvégzésében helyotte-
síteni. Hadgyakorlatra ő vonul be he-
lyettem és ha szüksége mutatkozik an-
nak, ő megy ki. Elolvassa a tizkötetes
Jean Christopho hátralevő hét könyvét
és elmondja, de élvezhető formában,
nem úgy, mint az a Romain Rolland.
Cikkeimért vállalja az erkölcsi és eset-
leg a büntetőjogi felelősséget.

Ezt a viccet, hogy: «többet ér egy
mentőőlet, mint öt mentőegylet», az a
csacsener, aki közbecsülésben akar állni
előttem, legyen szives ezentúl mellőzni
és főleg ne fogja rá szerzőségét a meg-
boldogult Aristotelesre.

Ennyi kötelezettséggel szemben, mint-
hogy nem vagyok szörösszívű főnök s
főként mert ismerem az emberket, fel-
jogosítom csacseneremet, hogy azt hi-
resztelje rólam, hogy én vagyok az ő
csacsenerje. díó

Két újabb letartóztatás a Pödör-ügyben

Eltemették Pödör Gyulát — A budapesti rendőrség kiküldöttei
Pozsonyban és Sternbergben is nyomoztak — Terhelő vallo-
mások Okolicsányi ellen

Budapestről jelentik: A kassai rend-
őrségnek a budapesti rendőri kiküldöt-
tekkel folytatott csehszlovákiai nyomozá-
sa újabb terhelő bizonyítékokat jut-
tatott a hatóságok kezére a letartózta-
tásban levő Okolicsányi László ellen.

Okolicsányi még mindig teljes taga-
dásban van. Megtagad minden összeköt-
tetést Pödörrel. *Állandóan hazafias és
irredenta kapcsolatokról beszél az egy-
kor rettegelt különítményes tiszt, ha
nehezebb kérdést kap a rendőrségen,
hirtelen elájul s így bujlik ki az alól,
hogy a fölött kérdésre választ kelljen
adnia.* Arra hivatkozik, hogy *ő hazafias-
ságának, jóhiszeműségének az áldozata,*
fogalma sem volt arról, hogy az a pénz,
amelyet ő küldött, egy rablógyilkoshoz
jut. *Ő azt hitte, hogy irredenta célra
megy. Azt vallotta, hogy amikor a
kassai rendőrség jelentését közölték a
lapok, hogy Pödör öngyilkos lett és
kiderült, hogy az ékszerék egy része a
Váci ut 74 alatt van elrejtve, akkor ő
rosszat sejtett, arra gondolt, hogy baja
lesz és ezért öngyilkossági tervekkel fog-
lalkozott,* Okolicsányit a rendőrség le-
tartóztatásba helyezte.

A bárzongorista vallomása

Okolicsányi tagadásával szemben áll
sógorának, Beitter Géának is terhelő
vallomása.

Dohnál Lipót kassai vallomása után
Beitter Géát, a bárzongoristát, aki Pö-
dörnek 400 cseh koronát adott kölcsön,
a kassai rendőrségnek *sikerült elfognia.*
Azt megállapították, hogy Beitter már-
cius 1-éig Lipótszentmiklóson volt szer-
ződésben, onnan Budapestre ment és
15-ikére azután visszautazott Csehszlo-
vákiába, azonban sem hozzátartozóinak,
sem másnak meg nem mondta, hogy
hova megy. A kassai rendőrség meg-
állapította, hogy *Losoncra* szerződött és
telefonon megkérte a losonci rend-
őrséget Beitter Géa letartóztatására.

Beitter Géát letartóztatása után Kas-
sára szállították és Pongrácz Gusztáv
rendőrtanácsos hétfőn egész nap kihall-
gatta. Beitter előadta, hogy *február
utolsó napjaiban, 28-án vagy március
1-én felkereste őt egy férfi, aki Marczik
Ferenc névre kiállított munkakönyvvel
igazolta magát. Azt mondta, hogy Beit-
ter sógora, Okolicsányi küldi őt és kérte,
hogy pénzt adjon neki kölcsön. Ő erre
400 cseh koronát kölcsönzött az illető-
nek. Március 1-én, vagy 2-ikén Beitter
Pestre jött, itt Okolicsányival beszélt.
Akkor már kiderült, hogy Pödör a gyil-
kos és a lapok közölték is fényképét,
Beitter erre figyelmeztette sógorát, Oko-
licsányit, hogy az állítólagos Marczik,
aki az ő nevére hivatkozva jelent meg
nála Liptószentmiklóson, a lapokban kö-
zölt fénykép szerint valószínűleg Pödör
Gyula lehet. Kérdezte sógorát, hogy mi*

köze neki Pödörhöz és miért tart ősz-
szeköttetést gyilkosokkal, miért támo-
gatja pénzzel. Okolicsányi azt mondta,
hogy ez nem igaz, ő téved, a nála járt
férfi nem Pödör Gyula. Az is megállapí-
tást nyert, hogy *Okolicsányi és Beitter
Géza között táviratváltás történt Pödörre
vonatkozóan.* A kassai rendőrigazgatós-
ág megkereste az ügyészséget, hogy
intézkedjen aziránt, hogy a lipótszent-
miklósi postahivatal a Beitter és Oko-
licsányi között történt táviratozásokról a
nála levő adatokat közölje.

A budapesti rendőrség most felkérte
a kassai rendőrigazgatóságot, hogy tegye
lehetővé Dohnálnak és Beitter Géának
Okolicsányival való szembesítését. A
szembesítés helyére vonatkozóan meg-
állapodás nem jött létre, valószínűleg
egy-két napon belül *Hidasnémetiben* fog
ez az izgalmasnak ígérkező jelenet lejá-
szódni.

Kihallgatás Beogradban

Beitter tartózkodási helyét úgy tudta
meg a kassai rendőrség, hogy a helyi
bárok és mulatók magyar származású
tagjait sorra kihallgatta Beitter Gézaról
és egy F. I. magyar táncosnőről is. A
F. I. táncosnőről, aki az eddigiek szerint
nincs közvetlen kapcsolatban az ügyel,
annyit sikerült megtudni, hogy jelenleg
Beogradban van. Intézkedés történt,
hogy ott kihallgassák.

Eltemették Pödört

Vogl. budapesti rendőrkapitány egy
rendőrelügyelő kíséretében, továbbá
azokkal a bűnügyi közegekkel, akikkel
együtt folytatta a nyomozást, Kassáról
Olmützbe érkezett és innen tovább uta-
zott Sternbergbe. Sternbergben felvet-
ték Pödör Gyula öngyilkosságának a
tényállását és Pödör személyazonosságát
kétségtelenül megállapították.

Pödör Gyula holttestét hétfőn délután
temették el és pedig, minthogy Pödör
öngyilkosságot követett el, a temető egy
félreeső zugában földelték el.

Nyomozás az ékszerék után

A nyomozás során a legközelebbi
napokban Vogl kapitány Pozsonyba utaz-
zik, hogy az ékszerék rejtékhelyét meg-
állapítsa.

Pödör Gyula ugyanis, mint kétség-
telenül megállapították, öngyilkossága
előtt hosszabb ideig tartózkodott Pozsony-
ban. Azt hiszik, hogy a Leirer Amáliától
elrablott ékszerék is Pozsonyban,
mégpedig a pozsonyi ligetben vannak
elásva.

Hétfőn egy pozsonyi városatyának
fiát hallgatta ki a rendőrség ez ügyben.
Ez a fiatalember tavaly Pödörrel együtt
fogva volt az olmützi fogházban. A
rendőrség azt hiszi, hogy ez a fiatal-
ember tudja, hogy a Leirer Amáliától
elrablott ékszerék hol vannak elásva. A

fiatalember egyelőre a rendőrség őrizé-
sében van.

Dohnál bevallotta, hogy ő Pödörrel
megbízást kapott arra, hogy az ékszeré-
ket rejtse el. Ezt a megbízást azonban
nem tudta teljesíteni, mert közben le-
tartóztatták. Dohnál azt is mondotta a
kihallgatása alkalmával, hogy az éksze-
rek egy része Pozsonyban van.

Az ékszerék után Kassán is nyomoz-
nak és ennek a nyomozásnak már némi
eredménye is van. Kassán egy magán-
hivatalnok kedvesének lakásán megtalál-
ták a Leirer Amáliától elrablott ékszerék
egy részét.

Nem Pödör a fecskeuccai gyilkos

Azokkal a feltevésekkel szemben,
hogy Pödörnek és Hudacseknek része
lett volna Taussigné meggyilkolásában
is, az olmützi rendőrség azt jelenti, hogy
ez teljeséggel lehetetlen. Sem Pödör, sem
Hudacsek nem vett részt ebben a gyil-
kosságban. A fecskeuccai gyilkosság
1924 március 28-án történt, ebben az
időben pedig mind a ketten, Pödör is,
Hudacsek is, *Olmützben vizsgálati fog-
ságban ültek.* Az volt a vád ellenük,
hogy több kereskedőtől hamisított kő-
teli engedélyek ellenében ötszázmillió
koronát csaltak ki. Mind a kettőt 1924
február 27-én tartóztatták le, Pödör
május végéig maradt a börtönben, Hu-
dacsek pedig egészen augusztusig.

Sagulyt és Bollát
szembesítették Okolicsányival

Okolicsányi László szerepének tisztá-
zása végett kedden délelőtt kihallgatták
Sagulyt és Bollát, akik elmondták, hogy
amikor Pödört az angyalföldi tébolydá-
ban meglátogatták, egy magas, sovány
ur is felkereste Pödört és hosszasan ta-
nácskozott vele. Amikor elment, Pödör
azt mondta, hogy *Okolicsányi László
volt a látogató.*

A vallomás után Sagulyt és Bollát
szembesítették Okolicsányival, akiben
határozottan felismerték Pödör angyal-
földi látogatóját. Okolicsányi erre beval-
lotta, hogy valóban felkereste Pödört
a tébolydában, mert bizalmas ügyekben
kellett ve'e tárgyalnia. Beismerte azt is,
hogy pénzt küldött Csehszlovákiába,
de azt nem Pödör, hanem sógora, Rei-
ter Géza részére küldte.

— Látom — mondotta Okolicsányi —
hogy, bár ártatlan vagyok, a körülmé-
nyek ellenem szólnak és ezért bele kell
nyugodnom a letartóztató végzésbe.

A kisbirtok védelme
az új költségvetési törvényben

Külön miniszteri rendelet fogja szabá-
lyozni az ingatlan elidegenítést

A Bácsmegeyi Napló keddi száma
ismertette a tizenkettő törvénynek az
ingatlanok forgalmának korlátozására
vonatkozó intézkedését. Minthogy a
törvény teljes és hiteles szövegét még
csak most volt alkalmunk lefordítani,
nehogy cikkünk nyomán félreértés tá-
madjon, az ingatlanok elidegenítésére
vonatkozó rendelkezéseket a követke-
zőkben foglaljuk össze.

Hatályban marad az, hogy a határtól
vagy a tengerparttól 50 km-es körze-
ten belül külföldiek csak miniszteri
engedély alapján vásárolhatnak in-
gatlant.

Új intézkedése a törvénynek, hogy
az agrártalalom alatt álló birtokokból
bármit, tehát a maximumon aluli részt
is csak külön 10 százalékos illeték le-
fizetése ellenében kapható miniszteri
engedéllyel lehet eladni.

Ellenben a kisbirtok és a házak el-
idegenítésére vonatkozó intézkedések a
törvényben nem elég világosak s a tör-
vény szerint a kormány egy kiadandó
próvilnyben, a végrehajtási utasításban
fogja ezt magyarázni.

A régi szerb polgári perrendtartás
471. §-a kimondja, hogy földműves ök-
rét, ekéjét, továbbá föld- és szőlőbirtok-
ka 5 holdig, háza egy holdig terjedő
telekkel s egyéb a törvényben felsorolt
javai mentesek a foglalás alól, tehát
nem árverezhetők el. Nagyjában meg-
felel ez az intézkedés a Vajdaságban

még érvényben levő 1881. évi LX. t.-c. 51-ik, a végrehajtási novella 2-ik szakaszának. A szerb törvény azonban úgy intézkedik, hogy ugyanazt a földterületet, illetve házat a tulajnosnak sem lehet sem megterhelni, sem elidegeníteni. Adó és pénzbüntetés, tehát köztartozások fejében azonban ezt az élet fenntartására szükséges vagyontörzst is el lehet árovezni.

A régebbi költségvetési törvény felhatalmazta a kormányt, hogy a szerb perrendtartásnak ezt a szakaszát az egész ország területére kiterjessze. A Vajdaság gazdasági köreinek felzudulása folytán azonban a kormány nem élt ezzel a felhatalmazással. Ez az intézkedés tehát ma még csupán azon a jogterületen érvényes, amelyen a szerb polgári perrendtartás van érvényben.

A mostani költségvetési törvény változatlanul érvényben hagyja a kormányt az azt a jogát, hogy a polgári perrendtartás 471. §-át az egész országra kiterjeszthesse, azonban némi változtatásokat tesz ezen a szakaszon.

Kimondja, hogy a földműves is elidegenítheti, eladhatja, megterhelheti földjét abban az esetben, ha el akar kölcsönözni, vagy ha mint szegény az agrárreformtól földet kért és kapott.

Ha tehát ezt a törvényt a Vajdaságra kiterjesztik, ezzel az utóbbi módosítással fogják kiterjeszteni. A törvény a kormányt utasítja, hogy végrehajtási utasítást adjon ki s ebből a rendeletből lesz csak meg tudható, hogy kiterjesztik-e a Vajdaságra az ingatlanok forgalmának korlátozását.

Szubotica közgyűlése

április 16-án fog dönteni a földadó pótdadójának fölemelése kérdésében

Szubotica város április 16-án tartja közgyűlését, amelynek legfontosabb tárgya a földadó pótdadójának emeléséről szóló tanácsi javaslat lesz. Az 1925. évi költségvetési tervezet ugyan már teljesen elkészült és a városi tanács azt el is fogadta, azonban a költségvetést mégsem terjesztik még az áprilisi közgyűlés elé, hanem csak a földadó pótdadójának felemelésére vonatkozó javaslat elfogadása és kormányhatósági jóváhagyása után. A költségvetés tárgyalása legkorábban a május közepén megtartandó közgyűlésen várható.

A költségvetés ugyanis elsősorban attól függ, hogy a közgyűlés miképpen fogadja a városi tanácsnak a közterhek arányosítását célzó javaslatát. A városi költségvetésben ugyanis az idén négy millió dinárral több deficit mutatkozik, mint az előző évben, de a tizenhárom millió deficit mellett is csökkenthető lesz a jelenlegi 245 százalékos pótdadó, ha a földadó városi pótdadóját emelik. Kérdést intéztünk ennek a javaslatnak a céljára és a földadó pótdadójának emelésének mértékére vonatkozólag Malagurszki Albe polgármesterhez, aki a következőket mondta a Bácsmegyei Napló munkatársának:

— A városi tanács a költségvetésben mutatkozó deficit-többlet fedezése és a városi pótdadó további emelésének elkerülése céljából kénytelen volt ehhez a megoldáshoz folyamodni. Igazságtalan volt ugyanis az a helyzet, hogy a földtulajdonos jövedelme után lényegesen kevesebb adót fizetett, mint az ugyanolyan jövedelmű ház tulajdonosa. Ezt az aránytalanságot csak némiképp küszöböli ki a városi tanács javaslata. A javaslat tehát nem sérti súlyosan a gazdák érdekeit, viszont a város könnyen fedezetet találna az idei költségvetésben mutatkozó négy millió dináros deficit-többletre, mert mintegy 106.000 hold szubotica-i föld van magánkézben és az ezután behatólag földadónak felemelt pótdadóján

körülbelül a deficit-többletet kitevő négy millió dinár új jövedelmet jelent a városnak. Így tehát a deficit-többletre meglesz a fedezet anélkül, hogy a pótdadót emelni kellene, sőt az általános pótdadónak mintegy öt-

ven százalékos csökkentése is lehetővé válik.

A városi tanács reméli, hogy az április 16-án megtartandó közgyűlés magáévá fogja tenni ezt a javaslatot.

Hindenburg végleg visszautasította az elnökjelöltséget

A bajor néppárt szabad kezet enged választóinak

Berlinből jelentik: A német nemzeti párt még mindig erősen ragaszkodik ahhoz, hogy Hindenburgot jelölje a köztársasági elnökségre, bár Hindenburg kedden ismét kijelentette, hogy a jelöltséget semmi körülmények közt sem fogadja el. Ennek ellenére a nemzeti párt vezetősége fenntartja a jelölést és ilyen értelemben tárgyalt a többi jobboldali párttal.

A nemzeti párt vezetősége és az országos szövetségek kiküldöttei kedden délelőtt értekezletet tartottak, amelyen

elhatározták, hogy Hindenburg jelölését támogatják. A német nemzeti párt küldöttség útján kérte fel a német néppártot, hogy a párt csatlakozzék Hindenburghoz. A néppárt híre szerint a kívánságot visszautasította.

A bajor néppárt országos főbizottsága elhatározta, hogy azt ajánlja a néppárt tagjainak, hogy támogassák Hindenburg jelölését. Ha Hindenburg jelölése mégsem következne be, akkor választóinak szabad kezet enged az elnökjelöltségeknek.

Ujabb tornádó pusztított Amerikában

Öt városon vonult át a vihar

Newyorkból jelentik: A tornádó vasárnap ismét nagy pusztítást vitt végbe Amerikában. Különösen heves volt a pusztítás Floridában, ahol öt városban pusztított a forgószél és több millió dollár kárt okozott. Eddig három halottat találtak, azonban ennél lényegesen nagyobb az áldozatok száma. Nagyon sok az elűnt, akik valószínűleg holtan fekszenek a romok miatt.

A lezuhant kövek és gerendák nagyon sok embert megsebesítettek. Automobilon utazók, amikor a vihar meglepte őket, sietve elhagyták az autóbilit és gödröt ástak maguknak, ahol meghúzódtak. A Whitebell mintafarm egész állatállománya, amely a legszebb volt egész Floridában és amely több kiállításon jutalmat kapott, elpusztult. A tornádó okozta kár még nem ismeretes.

A zagrebi hétszemélyes tábla elrendelte a vizsgálati fogságot Macsekék ellen

Az internált Radics-párti vezetőket szerdán szállítják be a törvényszék fogházába

Zagrebból jelentik: A zagrebi hétszemélyes tábla kedden foglalkozott a fogságtörvény alapján a báni tábla ama határozatával, amely elrendelte Macsek és társainak szabadlábra helyezését és a tábla kimondotta, hogy a Radics-párti vezetők vizsgálati fogsága továbbra is fentartandó.

Macsekék ügyében tudvalevően a zagrebi törvényszék első fokon úgy határozott, hogy ellenük büntető eljárásnak helye nincs és elrendelte szabadlábra helyezésüket. A báni tábla mint felelősségi fórum megváltoztatta a törvényszék döntését és kimondotta, hogy dr. Macsek és társai ellen az államvédelmi törvény 1. szakasza értelmében eljárást lehet indítani, azonban a büntetés elrendelhető kis mértékű miatt nincs helye fogvatartásuknak és szabadlábra várható be nőruk letöltésük. A hétszemélyes tábla most ezt a határozatot megsemmisítette és kimondotta, hogy Macsek és társai ellen büntető eljárás indítandó az államvédelmi törvény 1. szakasza értelmében és elrendelte ellenük a vizsgálati fogság fentartását.

A legfelsőbb horvát bíróságnak ez a döntése — mint Beogradból jelentik — beogradi politikai körökben nagy feltűnést keltett. Lukács Edó igazságügyminiszter a keddi esti minisztertanácsban közölte a kormányval a zagrebi hétszemélyes tábla határozatát. A kormány a közlést megelégedéssel vette tudomásul, különösen amiatt, mert az elsőfokú bíróságnak szabadlábra helyezésre vonatkozó döntése után tudvalevően elrendelték Macsek és társainak in-

ternálását és azóta a Vlasca-uccai rendőrlaktányában tartották őket őrizetben, amire azonban tulajdonképpen törvényes okot nem tudtak találni és így mint nyílt hatósági erőszakot vetették az internálást a kormányra szemére. A zagrebi rendőrség egy Bach-féle osztrák császári pátenstre hivatkozott az internálás igazolására, amit azonban mégsem tartott senki megfelelő jogi alapnak. A hétszemélyes tábla keddi döntése most utólag igazolja a rendőrhatalóságok eljárását, mert bár ez törvényszerű alapot nem nyújt az internálás igazolására, a kormány mégis megkapta a bíróságtól az erkölcsi elégtételt. A döntés alapján Macsekéket szerdán internálási helyükről át fogják szállítani a zagrebi törvényszék fogházába, ahol nőruk tárgyalásukat vizsgálati fogságban maradnak.

A bírói döntés politikai hatását még nem lehet egész pontosan megállapítani, miután a határozat csak a késő esti órákban vált Beogradban ismeretessé. Politikai körökben azonban máris mindenütt hangszózzák a döntés fontosságát és azt ellenzéki körökben kedvezőtlennek tartják a kormány számára. Azt hiszik ugyanis, hogy Macsekék további fogvatartása rontani fogja a radikális-párt és Radicsok közt folyó tárgyalások sikerének esélyeit és a Radics-pártot ismét szorosabban össze fogja kapcsolni az ellenzéki blokk többi pártjaival. Más oldalról viszont arra mutatnak rá, hogy Radicsékat nem érinti kellemtelenül a bíróság keddi döntése, sőt kedvező nekik, mert az az érde-

kük, hogy a párt vád alá helyezett vezetői mielőbb bíróság elé álljanak. A radikálisokkal való megegyezés ügyét ez nem befolyásolta, mert abban az esetben, ha a bíróság Radics Istvánt, Macseket és a többi gyanúsítottakat el is ítélné, esetleg kegyelmet is lehetne velük szemben kieszközölni.

Fölépítik a noviszadi fűtőházat

Megegyezés jött létre a szubotica-i vasutigazgatóság és Noviszad városa közt

A szubotica-i vasutigazgatóság már régebben 5—6 hold terület átengedését kérte a várostól, amelyen az újonnan építendő fűtőházat akarja elhelyezni. A város eleget is tett a vasutigazgatóság kívánságának, de a kiszélesített városi tanács által megszabott feltételek nem elégtették ki a vasutigazgatóságot, mely a közgyűlési határozat módosítását kérte a várostól.

A legutóbb tartott városi közgyűlés a vasutigazgatóság által kívánt módosításokhoz hozzájárult.

Lakics János noviszadi polgármester-helyettes hétfőn ezügyben Szuboticán járt és személynesen tárgyalt Maties Szvetozár szubotica-i vasutigazgatóval, akivel szóbelileg is közölte a város határozatát és arra kérte a vasutigazgatót, hogy az átengedendő területért járó 150.000 dinár vételárát utálja ki a városnak, amelynek erre az összegre szüksége van. A vasutigazgató és a polgármester megegyeztek a vitás kérdésben, a város rövidesen megkapja a 150.000 dinárt és a vasutigazgatóság pedig hozzájárul a fűtőház építéséhez, amelynek alépitményei már elkészültek.

Lakics polgármester-helyettes Maties igazgató előtt szóváltette a Kamienical-ut végén levő vártelepek, faraktárak és egyéb vállalatok régi panaszát. E vállalatok vezetői azt panaszolják, hogy a sorompó folytonos lebecsajtása miatt a vasúti sineken keresztül nem közlekedhetnek és így teljesen el vannak zárva a forgalomtól. A város arra kéri a vasutigazgatóságot, hogy az átjáró alatt alagutat létesítsen.

A rendőr tragédiája

Egy ittas csendőr agyonlőtt egy rendőrt Bács községben

Noviszadról jelentik: Bács községnek véres szenzációja van. Egy ittas csendőr bosszúból agyonlőtte a község egyik rendőrt, aki őt előzőleg letartóztatta.

A bács csendőrség egyik tagja a községi nagyvendéglőben mulatott, ahol ittas állapotban a többi vendégeket molesztálta. Amikor már attól lehetett tartani, hogy a mulató csendőr nagyobb botránvt csinál, Miraniczki István községi rendőr csendre intette. A csendőr azonban a rendőrrel is gorombáskodni kezdett, mire Miraniczki felszólította, hogy kövesse a község házára. A felszólításnak a csendőr ellenszegült, mire a rendőr eltávozott és hamarosan a községi rendőrfővezetővel tért vissza, aki a csendőrt letartóztatta és bekísérte a csendőrlaktányára. A laktányáról nyomban szabadon engedték a csendőrt, aki magához véve szolgálati fegyverét a rendőrök után sietett. Utólérve a rendőröket a fegyvert Miraniczki-kira emelte, aki viszont revolvert rántott elő, de ekkor a csendőr fegyvere elsült és Miraniczki, akinek feijén hatolt be a golyó, holtan esett össze.

A gyilkos csendőrt letartóztatták és beszállították a szombori ügyészség fogházába.

Magyar népdalok — párisi cirkuszban

„Csak egy kislány van a világon“ és
„Ucca bizony megérett a meggy“

Páris április

(A B. N. küldött tudósítójától.)

A magyarok által frekventált Cafe de la Paix-ben kelt szárnyra a hír, hogy az igen előkelő „Nouveau Cirque“-ben magyar ballet fog táncolni. A hír igaznak bizonyult. A Toronyi-féle magyar balett-társulat Olaszországból hazatérőben egy kis kerülőt csinált, hogy Párisban is bemutassa a művészetét. A bemutató napjára csak félig telt meg a hatalmas aréna és a közönség soraiban itt is, ott is ismerős magyar fejeket pillantottunk meg.

A cirkusz úgy kezdődik, mint minden cirkusz a világon. Bejött négy bohóc, ugráltak és száz esztendő vicceket mondtak. A magyar közönségnek nem kellett a balletig várni, hogy magyar művészeket lásson. Az egyik magyar cirkuszi szolgál elárulta, hogy a clownok között két magyar is van, sőt a főauguszt, a törpe bohóc is magyar: testvére a híres pesti Zolinak. A clownok után sorrendben vonultak fel a levegő hősei nyaktörő mutatványokkal, a súlyemelő bajnok, egy szöke kisasszony a magas iskolával és a görkoresolyaművészek. Ez utóbbiakkal egy kis baj történt. Két hölgyből és egy férjiből állott a kis trup, elég ügyesek voltak, de rossz napjuk lehetett, mert amireh fogtak semmi se sikerült. Az egyik hölgy kétszer esett el, igen kínosan, a másik pedig, az ugynevezett nagy jelenetben, amikor elnémul a zene és a közönség lelökeltvisszafojtva figyel, olyan gixert csinált, hogy mindenki hangosan felnevetett.

Ugyancsak rossz napja volt „Paul premier“-nek egy német állatszédítőnek, aki idomított kecskéket mutatott be. A kecskék unták a dolgot és minduntalan távozni óhajtottak a küzdőtérrel, mire Paul premier ostora sűrűn pattogott hátukon. A kis menaszéria primadonnája, egy hatalmas sárga kakas meg éppen séggel meztagadta az engedelmességet és semmi hatalom nem bírta őt arra kényszeríteni, hogy vezényszóra kukorikoljon. Arra az állásontra helyezkedett, hogy a természet törvényei és az erre vonatkozó népdalok szerint egy kakasnak hajnalban kell kukorikolnia, nem pedig este tíz órakor.

A két kudarc után meglehetősen izgott hangulatban várta a közönség a magyar ballet bemutatkozását. A zene fenn négy emeletnyi magasságban kétségbeesztő taktusban fogott hozzá egy Liszt-Brahms-Hubay potpourrihoz. Egy erősebb ütem és a cirkusz köröndjére toppant a magyar balett-társulat: tizenkét nő és két férfi. A nők abban a bizonyos bokorugrós szoknyában, a férfiak jól szabott gatyában, fokossal és árvalányhajjal, úgy mint azt a külföldön elképzelik. Először csak csárdást, majd gyorscsárdást táncoltak az „Ucca bizony megérett a meggy“ dallamára, aztán egy kis jelenetet adtak elő. A csárdás után a kis magyar kolónia fűszikító tapsba tört ki, viszont az idegenek hűvösen mosolyogtak vagy udvariasan fűggették össze a tenyerüket. Bizonyos, hogy nem tett és nem tehetett rájuk más hatást, mint ránk az ukrán vagy a spanyol táncosport a maga karakterisztikus handabandázásával.

A táncos-énekes jelenet se váltott ki mélyebb hatást. Őszintén szólva mi magyarok se értettük meg, hát még az idegenek. Ami körülbelül arról szól, hogy a csárdában busuló betyárt a csaplórosné szereti, de a betyár mást szeret. Kit szeret a betyár? A primaballerinát. A végén iszik a betyár és bánatában nagyot táncol. A többiek is táncolnak. A jelenetben csak az volt szép és megható (legalább a magyar kolónia tagjai számára), hogy annak keretében a társulat névtelen énekesnője elénekel-

te a „Csak egy kislány van a világon“-t. Egy kicsit remegett a hangja, egy-két gixert is fogott, de az mit sem vont le az ének értékéből, a külföldiek érdeklődéssel hallgatták, a magyarok pedig még azt is megbocsátották, hogy a követ karmester ott a magasban fox-blues-nak dirigálta a kedves hallgatóját.

A magyar balettnek általában nagy sikere volt, amit legjobban bizonyít az, hogy a Nouveau Cirque-ben vállalt kötelezettségük után az elegáns „Canari“-hívta meg őket vendégszereplésre.

Produkciónjuk után még csak egy szám volt hátra, az „autóval való halálugrás“, amit legjobban reklámoznak Párisban. Két emeletnyi magas rödlipályát építettek a cirkuszban, azon szalad le a kis (gépezet nélküli) autó és bukfenecet vet a levegőben. A műsor szerint Lucienne Mihelkova kisasszony végzi a halálugrást, de helyette egy fekete fiatalember jelent meg a startnál. A kisasszonynak ugyanis a napokban eltört a lába. Most már reformálták azóta az ugrást, a vállalkozó fiatalember teljesen benne fekszik az autóban, körül van párnázva csak a feje látszik ki. A halálugrás után mosolyogva szedték ki az autóból. Már, úgy értem, hogy a szolgálak mosolyogtak, akik kiszédték, mert ő nagyon savanyu arcot vágott. Nem csoda, esténként száz frankért végzi a halálugrást, a fellépti díj nagyobb részét a mutatvány feltalálója és tulajdonosa kapja.

Mint érdekességet említjük meg, hogy a Nouveau Cirque személyzetének, újszítómunkások, szolgálak, *nyolcvan százaléka magyar ember.* A rendezés közben, amikor a következő számhoz szükséges rekvizitumokat állítják össze, nem is lehet az arénában csak magyar szót hallani.

(s. a.)

A torpedóhajó titka

Öt meggyilkolt német tiszt
a tengerből kiemelt hajóban

Londonból jelentik: Borzalmas leletre akadtak azok a munkások, akik a scapaflovi öbölben elsüllyesztett és most sorjában kiemelt német hadihajókat tisztogatják. Egy torpedóhajó belsejében öt holttestre akadtak, amelyekről megállapították, hogy német tengerésztisztek voltak és hogy mind az ötöt fejszecsapásokkal ölték meg. Ez a rémes lelet felidőzi azt a világtörténelmi drámát, amely a scapaflovi öbölben játszódott le ének idején, amikor is a németek elsüllyesztették az Angliának kiszolgáltatott és ott internált német flottát.

A Sunday Expressz aberdeeni tudósítása szerint a drámának ez a véres részlete arra a bolsevik mozgalomra vezethető vissza, amely akkor a német flotta tengerészeti körében annyira elharapózott. Künt ez már Reuter német engernagy jelentéseiből is, amelyekben megírta, hogy a bolsevik érzelmű legénység már akkor is többségben volt a hajókon, amikor ezek elhagyták a kieli kikötőt, elannyira, hogy gyakran meztagadták a tiszteknek az engedelmességet, sőt többiben bántalmazták is őket. Az internálás alatt akárhány or igénybe kellett venni az angol tengerészek segítségét és Reuter tengernagy sohasem tett látogatást hajóin, angol kíséret nélkül.

Amikor Reuter tengernagy kiadta a parancsot a hajók elsüllyesztésére, ez jó ürügyül szolgált a zendülőknek arra, hogy a tisztiken bosszút álljanak. Reuter tengernagy titkos parancsban rendelte el a hajók elsüllyesztését és a tervbe csupán a magasabbrangu tisztakat és a műszaki aliszteket avatta bele, mely utóbbiaknak kellett az elsüllyesztés technikai előkészületeit megtenni. Ennek ellenére ugyszólván lehetetlen volt a titkot annyira megőrizni, hogy azt az avatatlankor is jó előre meg ne tudják. A parancsot ugyanis, nehogy az éberen örködő angolok észrevegyék, uszó ten-

gerészek vitték hajóról-hajóra lepecsételt palackban és egészen bizonyos, hogy azon a torpedóhajón, amelyen a holttesteket találták, árulás történt. Mialatt a tiszték azzal foglalkoztak, hogy előkészítsék a hajó elsüllyesztését, a zendülő engernaszkek meglómadták és fejszéve agyonverték őket. A tenger vize azután látyolt borított a sötét bünre, de nem lehetetlen, hogy a német katonai hatóságok utólag ki fogják nyomozni a gyilkosokat.

Prónay becsületsértési pöre a Lederer-gyilkosság miatt Hárommillió pénzbüntetésre ítélték Prónay Pált

Budapestről jelentik: A járásbírószág kedden tárgyalta Prónay Pál becsületsértési pörét, amelyet Ranzenberger Jenő vezérkari alezredes indított az egykori hírhedt különítményparancsnok ellen. A pörnek az kölcsönzött különösebb érdekességet, hogy szoros összefüggésben van a Lederer-Kodelka-féle gyilkossággal.

A tárgyaláson Ranzenberger alezredes nem jelent meg, hanem ügyvédje terjesztette elő a vádat, amely szerint Prónay a Nemzeti Lovardában többiben disznónak nevezte Ranzenberger alezredest, majd pofokkal is megfenyegette.

A bíróság ezután Prónay Pál volt alezredest hallgatta ki.

— A vádat megérttem. — mondta Prónay — nem érzem magam bűnösnek. A vádbeli kifejezéseket nem használtam, csak hozzá hasonlókat, azokat pedig jogos felháborodás váltotta ki belőlem. Akkoriban történt a Lederer-ügy, amelyből kifolyólag az a szegényteljes botrány érte a hadsereget, hogy egy hadseregbeli tiszt felaprózott egy szegény hentesmestert. A lapok tendenciózusan állították be a gyilkosságot, azt írták, hogy csak Prónay-féle tiszt csinálhatott ilyesmit. A Nemzeti Lovardában többen megkérlezték tőlem, hogyan történhetett meg az eset? Ekkor lépett be Ranzenberger, rámutattam s így kiáltottam fel németül: »Ja, dieser Schwein! Er hat gemacht.« Ezután németül elmondottam még azt is, hogy Ranzenberger tehet róla, hogy Lederer még a hadseregben van, mert én már 1922-ben kértem szigorú vizsgálatot Lederer és a hozzá hasonló emberek ellen. Körülöttem volt gróf Almásy Pál, gróf Andrássy Manó, báró Werk Miksa. Röviden elbeszéltem előtük a Lederer-ügy előzményeit. Ranzenberger fixirozni kezdett engem. Ez már kint történt az erkélyen. Feléje fordultam és így szóltam hozzá: »Igen, igen, mit fixiroz? Ezt magára értettem. Ha tovább is fixiroz, nyakon is vágatom.« Ranzenberger erre elment. Bizonyítani kívánom, hogy felháborodásom jogos volt, mert Ranzenbergernek tulajdonítottam a Lederer-ügyből kifolyólag a hadsereget ért csunya botrányt. És neki tulajdonítottam mindazokat az intrikákat és rágalmaszokat, amelyeket Nyugat-Magyarországon folytattak ellenem és amelyekből kifolyólag feleségemet is súlyos sértekek érték és amelyekért sem Ranzenberger, sem a többi tiszt nekem elégtételt nem adott. A valódiság bizonyítását kérem a Ranzenberger által felidézett nyugat-magyarországi viszonyokra is, a felköltök és közöttem történt összekülönbözésre vonatkozóan. Ezek az ő intrikáiból támadtak. Bizonyítani kívánom, hogy én a zászlóaljamat, amelyet nekem ígértek, az ő rágalmai miatt nem kaptam vissza, ő az oka, hogy a zászlóaljban rendet teremteni nem tudtam és hogy azokat a hiányzó németeket és értékeket, amelyeket Lederer Gusztáv és társai tékoztak el, nem lehetett megszerezni.

Ezután Prónay védője, dr. Darvai János ismertette Ranzenberger és Prónay régi ellenségeskedésének történetét. Elmondotta, hogy Ranzenberger Jenő kezdetől fogva azon dolgozott, hogy Prónay

nyat eltávolítsa különítménye éléről és helyébe saját bátyját, Ranzenberger Viktor századost ültesse. Ranzenberger Jenő beszélt rá Prónayt baráti alapon arra, hogy politikai okokból lépjen ki ideiglenesen a hadseregből és ő szerzett egy levelet, amelyben Horthy Miklós kormányzó megígérte Prónaynak, hogy mihielyt a szóbanforgó politikai nehézségek elmúlnak, visszahelyezi őt zászlóalj élére.

— Ugyanez a Ranzenberger — folytatta Prónay védője — amikor aktuális lett volna a kormányzó ígéret betartása, új politikai okot kovácsolt, hogy Prónay ne kaphassa vissza zászlóalját. Titokban ugyanis azt a valótlanságot hirdette Nyugatmagyarországon, hogy Prónay a királypuccs alkalmával megtagadta, hogy csapataival a kormányzó segítségére menjen. Ranzenberger a tiszték egyrészt rábírta arra, hogy Budapestre a kormányzóságra azt sürgönyözzék, hogy a zászlóalj nem kívánja vissza Prónayt.

Prónay védője kérte ezeketán a bizonyítás elrendelését a fenti tényekre vonatkozólag, a bíróság azonban elutasította ezt a kérelmet és ítéletében büntetésnek mondta ki Prónayt becsületsértés vétségében és ezért kétmillió korona fő- és egymillió korona mellékbüntetésre, nemfizetés esetén harmincnap elzárásra ítélte. Az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztették.

Horthy kormányzó fia most tölti ki négynapos államfogház-büntetését

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó idősebbik fia, Horthy István vasárnap óta a pestvidéki fogház egyik cellájában tölti ki négynapos fogházbüntetését, amelyet párbaívetségért kapott.

Horthy István motorkegypáron érkezett meg vasárnap délelőtt a fogházba két joghallgató barátjával együtt, akik miután Horthy lejelentkezett a gondnoki irodában, a ke-rekpárt magukkal vitték. Horthyt belaisztromozták, azután felkísérték a gondnoki szoba mellett lévő tázas, lakosztálynak is beillő cellába, amelyet államfogházra ítélt. előkelő vendégeknek tartanak főnn. Horthy előtt flovszky János fővárosi bizottsági tag, aki Beregi buiavesti fellépését megakadályozta. Űte néhány napos — szintén párbaívetségért kiszabott — büntetését. A kormányzó fia természetesen nem a fogházi kosztot eszi, hanem hazulról, a királyi palotából hozatja be ebédjét és vacsoráját.

Horthy Miklós kormányzó és leánya, Fáy Lászlóné vasárnap este meglátogatták a fogházban Horthy Istvánt. A kormányzósági autó este hét óra tíz perckor fordult a pestvidéki törvényszék főuceai bejárata elé. A kormányzó egyik szárnysegéde ugrott ki az autóból és a portásnál érdeklődött: hol lehet beszélni Horthy István államfogollyal? A portás utmutatására, a kormányzósági autó a fogház Gyorskoesi-ucca 27. szám alatt lévő kapuja elé állt. Horthy Miklós és leánya kiszálltak az autóból és besiettek a fogház kapuján. A szuronvos fogházör csak nagynehezen akarta kinyitni az ajtót s a szárnysegédek izozolására engedte be a kormányzót és leányát a törvényszék épületébe. A látogatók a gondnok szobájában találkoztak Horthy Istvánnal. A beszélgetés rövid ideig tartott. Horthy Istvánt visszavezették cellájába, a kormányzó és leánya pedig elrobogtak autójukon.

Csütörtök délelőtt telik le Horthy István négynapos büntetése.

Ezüstdinárt, koronát

legmagasabb napi áron vásárol LUSTIG LAJOS bank- és váltóüzlete Novisád, Kr. Aleksandrova ul. 13. Utlevél, vizum beszerzési hely. 2187

HIREK

Gesztiny Jóska

Ez akkor történt, mikor a Tisza még kényévre járhatta a földeket.

Ketten heverték a révészház mellett. A révész és Gesztiny Jóska. Délután volt s a Tisza felől őszi varjú húzott feléjük szomorú káromással.

— Hej, de hosszú is lesz a tél! — sóhajtott Gesztiny Jóska.

— Félisz tőle? — kérdezte a révész.

— Nehéz lesz kihuzni.

— Nem is jó az szegény emberre.

— Szegény emberre se, de még ilyen magamfajta futóbetyárra se. Mert hol húzódjék meg elsős.

— Ahol nyáron, — vetette oda a révész.

— Nyáron ott az erdő. De télen az se ad fedelmet. Lerongyollik a tetője s szabadon ver belé a hó, meg a fagy.

— Megbujsz valami tanyában.

— Az se ugy van, mint régen volt, mikor még négy-öt határban egy-egy tanya. Ma mindenütt feltörtek a legelőt s ahol szántóföld, mingyárt tanya is nő.

Hogy az ember ki se ismeri magát, melyikben rejtőzik csendőre.

Elhallgatott, gondolkodtak.

— Legjobb volna, ha feladnám magam, — sóhajtozta nagysokára a betyár.

— Gondoltál már rá?

— István bátyám feladná magát? — kérdezte felelet helyett a betyár.

— Ha valami bűnöm volna.

— Bűnöm éppen van, — felelte a betyár.

— A révész ránézett, hosszasan, jóaktattal, azután megkérdezte:

— Ötél már?

— Öttem, — felelt a legény egyszerűen.

— Kit ötél meg?

— Az angyalházi juhászt.

— Akkor hát te vagy a gyilkosa.

— Én.

Csend lett. Hallgattak.

— Mást nem ötél meg? — kérdezte megint kis idő múlva a révész.

— Van az én lolkemen elég, — felelte a betyár nagy nekibusulással.

— Megbocsátának az emberek?

— Akkor mégis legjobb volna, ha feladnád magad...

— Azt nem tudom, de az Isten megbocsátana.

— Gondolja, István bátyám?

A révész kis ideig gondolkodott, azután felelet helyett ezt kérdezte:

— Milyen vallásu vagy?

— Kálomista.

Ezen megint elgondolkodott a révész s csak azután mondta:

— Hát hiszen ha a pápistának megbocsájt, a kálomistának miért ne bocsájtana meg.

— Hej, István bátyám, — kesergett a betyár, — az embereket már nem is bánom, csak az Istennel szeretnék kibékülni.

— Hát feladod hát magad?

— Holnap bemegyek Barcza András-hoz.

— Meglásd, könnyebb lesz, — biztatta a révész.

Csend lett. Többet nem beszéltek. Csak heverték a szűrőkön elgondolkozva.

Egyszerre csak feláll a betyár s néz a lova felé.

— Nagyon fülel a Pejkó, — mondta.

— Valamit érez, — vélte a révész.

A betyár lefeküdt a földre s a fülét is a földre nyomta. Hallgatózott.

— Nyomomha vannak, — mondta csendesen.

— Legalább nem kell, hogy magadtól eredj Polgárra, — felelte a révész s ő is hallgatózott.

— Lehetnek hárman, — mondta a betyár.

Vártak s egyszerre hallani lehetett a távollódobogást.

A Pejkó egyre jobban nyugtalankodott.

— Polgár felől jönnek, — mondta a révész.

Eltelt kis idő. Újabb lödöbogás hallott.

A betyár figyelt.

— Három felől is jönnek, — mondta lassan.

— Na, most már ha akarnál se szokhatnál meg, — vetette a révész.

Megvillant a betyár szemében a dac:

— En? Gesztiny Jóska? Hátha százfelől szorítanak, — kiáltotta gögösen s a nyugtalanul hánykolódó Pejkó hátra vetette magát.

— Hát nem adod fel magad? — kérdezte a révész.

— Nem! Csak azért sem! Isten áldja, István bátyám! — vágta oda a betyár dacosan s már akkor vágatott is vele a Pejkó.

A révész pedig feszülten figyelte a jobbról-balról halló s egyre távolodó lödöbogást. Azután puskalövéseket hallott.

Lehasalt, földre nyomta a fülét, ugy hallgatózott.

— Na, ezt ma már meg nem fogják, — mondta lassan, mikor pár percnyi hallgatóság után ismét állott.

Nézett a Tisza felé. Csendesen, gomyogó gyűlt az őszi kőd a széles folyó felé.

P. Ábrahám Ernő

Nincs külügyminiszter Becskerekén. Vasárnap délelőtt 10 óra körül a radikális párt kerületi választmánya Becskerekén ülést tart. Az ülésre Becskerekére érkezik Nincses külügyminiszter, aki a tanácskozáson elnökölni fog.

Beogradi egyetemi tanárok és orvostanhallgatók a novisadi egészségügyi kiállításon. Novisadról jelentik: A beogradi egyetemi tanárok és hatvan hallgatója szerdán Novisadra érkezik az egészségügyi kiállítás megtekintésére. Ugyancsak szerdán érkezik Novisadra a csehszlovák egészségügyi minisztérium megbízásából dr. Koliaszki Watiszláv miniszteri osztályfőnök és egy miniszteri inspektor, akik szintén megtekintik a kiállítást. A kiállítást április 14-ikén zárják le.

Az angol királyi család Messinában. Messinából jelentik: Az angol király, a királyné, Viktória hercegnő és György herceg Messinából kirándulást tettek Taorminába, ahol Broute herceg vendégei voltak, majd megtekintették a híres görög színház romjait. Amikor a városban gyatagszerrel végighaladtak, a lakosság nagy melegséggel ünnepelte a királyi vendégeket. Taorminából azután ismét visszatértek Messinába.

A római interparlamentaris konferencia jugoszláv delegációja. Beogradból jelentik: A Rómában április 19-én megtartandó interparlamentaris konferenciára április 13-ikán, húsvét hétfőn utazik el a szkupstina delegációja. A delegáció vezetője Jankovics Velizár, volt közlekedésügyi miniszter és tagjai a radikális pártból Jovanovics Vászár, dr. Perics Ninkó, dr. Popovics Ljuba, Kobasica Stevo, Nesics Ljuba; a független demokrata pártból Budisavljevics Stryan, a Radics-pártból dr. Trumbics Ante, a klerikális pártból Vesznyák Iván, a demokrata-pártból dr. Milovics Alexander és a muzulmán pártból dr. Behmen Sefkia.

Balfour elutazik Jeruzsálemből. Londonból jelentik: Balfour lord jeruzsálemi tartózkodása után tovább utazott Halifa-ba. Utja folyamán egyebek között még Damaskusba és Beirutba készült el látogatni. Balfour lordot a zsidó községek mindenütt a legszívvelsebb fogadtatásban részesítették. Ámbar az arab lakosságnak a cionistákkal szemben érzett ellenszenvét köztudomású, eddig még egyetlen komolyabb tüntetés sem fordult elő.

Hock János Szentán. Szentáról jelentik: Hock János hétfőn tartotta meg előadását Szentán. A pályaudvaron a fogadtatáson nagyon sokan jelentek meg, faji és felekezeti különbség nélkül. Dr. Teleki István a város lakossága nevében üdvözölte Hock Jánost, aki meghatott hangon mondott köszönetet. Hock János délután a város társadalmi életének vezetőinél tett udvariassági látogatásokat. Este nyolc órakor a Royal szálló zsufolásig megtelt nagytermében Bukur. Dragomir szentai postafőnök tartotta lendületes prologusa után meg Hock János nagy érdeklődéssel várt előadását. Azt a gondolatot fejtegette, hogy minden társadalmi fejlődésnek a gazdasági jólét és a kultúra az alapja és ez a két tényező veszi előjött a revolúciónak. Beszédét át meg át szötte a legszebb hasonlatokkal és mostani amerikai utjának tapasztalataival. Előadását nagyon sokszor szakította félbe a tetszés megnyilatkozása. Előadás után szűkebbkörű társasvacsorát rendeztek tiszteletére. Kedden délelben pedig dr. Zagorica Iván királyi közfoglalt ebédet adott tiszteletére, amelyen a társadalom vezetői is hivatalosak voltak. A banketten és az ebéden is több felkösztető hangzott el. Szentáról Hock János Szubotica-ra utazott.

Alírták Franciaország és Svájc döntőbírói szerződését. Párisból jelentik: Herriot miniszterelnök kedden fogadta Svájc követét és ez alkalommal kölcsönösen aláírták a két állam között a kötelező döntőbíróiságról szóló szerződést. A háború óta ez az első kötelező erejű döntőbíróisági egyezmény, amely európai államok között létrejött.

A focsanii pogrom a román kamara előtt. Bukarestből jelentik: A kamara keddi ülésén Lerner besszarabiai zsidó képviselő szóváltette a focsanii zsidóellenes tüntetéseket és kérdést intézett a kormányhoz, hogy miért nem foganatosított erélyes rendszabályokat a pogromszerű zavargások megelőzésére. Mardarescu igazságügyminiszter kijelentette, hogy nem volt pogrom, csak kisebbszerű tüntetések, amelyek megismétlődése ellen megtörténtek a kellő intézkedések. Az egyik bukaresti lap jelentése szerint a közoktatásügyi miniszter a jassy-i egyetem lemondott jogtanárait Cuza és Sion kivételével visszahelyezte állásukba.

Megalakult a vajdasági közművesek és ácsmesterek szövetsége. Novisadról írják: A novisadi közműves- és ácsmesterek megalakították szövetségüket az egész Vajdaságra kiterjedő hatáskörrel. A szövetség novisadi központja most szervezi meg járási székhelyenként a vidéki alosztályokat és pünkösdre szándékozik országos kongresszust egybe hívni. A szövetség vezetőségét a következőképp alakította meg: ügyvezető-elnök: dr. Popovics Dusan, elnöki: Haasz Fülöp, alelnökök: Pervasz János, Peikert Viktor, titkár: Lappy Vilmos, pénztárnok: Lerch Róbert. A választmány tagjai: Avramovics Milos, Milics Andrija, Polcsok Nikodem, Mahák János, Pietikoszits József, Peikert Károly, Pál Ilés, Szücs Ferenc, Fehérvári Ilés, Schmidt Jakab, Sereg Kálmán, Tartics István, Fülöp János, ellenőrök: Guszek István és Pál József. A központ felhívja az alszövetségeket, hogy sürgősen vegyék fel a szervezkedési munkákat és idejében jelentkezzenek felvétele. Jelentkezéseket Lappy István titkár (Novisad, Ljubjanska u. 39.) fogad el.

A japánok kiűritették Sachalint. Tokióból jelentik: A japánok kiűritették Sachalin szigetét. A sziget közgazdaságát a szovjethatóságok vették át.

Megjelennek Grey lord emlékiratai. Londonból jelentik: A Westminster Gazette megkezdte Grey lord legközelebb megjelenő könyve főbb fejezeteinek kivonatát közlését. A könyv címe ez lesz: „Huszonöt év 1892—1916.” Az első közlemény arról számol be, hogy Grey lord miképp lépett be a politikai életbe.

Kramarz a szláv egyezsért — Németország ellen. Prágából jelentik: Kramarz képviselő Pozsonyban beszédet tartott, amelyben főleg a Szlovákia legutóbbi expozéjában fölvetett kérdésekkel foglalkozott. Kramarz a szovjetkormány de jure való elismerése ellen tiltakozott. Szerinte semmiféle jegyzőkönyv vagy garanciapaktum nem képes teljesen biztosítani a békét. Egy dolog az, ami szükséges, az egyesült szlávok, az orosz népet is beleértve. Ez Franciaországgal együtt ellensúlyozhatja Németország hatalmát. A belpolitikában Kramarz az állam és egyház teljes szétválasztásának híve.

Rablott műtárgyak a lyoni kiállításon. Lyonból jelentik: A lyoni kiállítás szovjet-pavilonjában feltűnést keltő botrány történt. Az egyik női látogató a kiállított tárgyak egy-egy darabjában a saját tulajdonára ismert, amelyeket az ő moszkvai kormányzóságban levő kastélyából raboltak el. Tiltakozott a rablott tárgyak kiállítása ellen és fellépését sokan támogatták. A kiállítási személyzettel való szóváltás során a hölgy felkapott egy értékes vázát és a földhöz vágta: „Lukács pusztuljon el a vagyonom, minthaemhogy kommunista propagandát szolgáljon!” A botrány után a kifogásolt tárgyakat eltávolították a szovjet-pavilon vitrinjéből.

Ejegyzés. Kis Pirozka (Novisad) Kappion, Árpád (Valkó-Becske) jegyeznek. (Mindon külön értesítés helyett.)

Szerencsétlenség munka közben. Novisadról jelentik: Dujnovics József fűtőházi munkás a fűtőház egy bontás alatt álló melléképületéből téglát bontott, mikorben a teglalal rádólt és maga alá temette. Dujnovicsot súlyos sérülésekkel kórházba szállították.

Véres uccai tüntetések Olaszországban. Rómából jelentik: Több olasz városban nagyobb ellenzéki tüntetések voltak a sajtó elnyomása miatt. Főleg Rómában, Napoliban és Milánóban voltak nagyobb szabású gyűlések, míg Velencében és Páduában megtiltották a tervezett gyűlések megtartását. Rómában a gyűlés után, amelyen Amendola és Turati képviselők is résztvettek, összejelkezésre került a sor fasiszták és a gyűlés résztvevői között. A Villa Nazionale előtt egy fasisztacsoport hátulról megtámadta Amendolát, akit csak fia és Beneiverya tábornok tudtak megoltalmazni a bántalmazások elől. Később újra megtámadták őt s ekkor kénytelen volt automobilon menekülni. Azokat a lapokat, melyek a gyűlésről részletes tudósítást közöltek, elkobozták.

Az elhagyott szerelmes bosszója. Novisadról jelentik: Kovacsenko Márk orosz menekült együtt élt Kovacsics Milia orosz nővel, aki nemrég elhagyta. Kovacsenko kedden délután a szomszédok karloveci pályaudvaron találkozott Kovacsics Milival és kérte, hogy térjen vissza hozzá. Minthogy a nő tagadó választ adott, Kovacsenko revólvert rántott és annak agyával összevissza verte Kovacsics Milát, úgy hogy a szerencsétlen nő kórházba kellett szállítani. Kovacsenkit letartották.

Elgázolta a bicikli. Szentáról jelentik: Szegi Imre cipészsegéde kedden biciklijével elütötte a tíz éves Szabó Máriát, aki fején súlyosan megsebesült. A kislányt kórházba szállították. Állapota nagyon súlyos.

Értékes örökséghez jutott a jénai egyetem és a philadelphiai múzeum. Philadelphiából jelentik: A március 19-én elhunyt Hilprecht jénai egyetemre hagyományozta babiloniai régiség- és életrajzgyűjteményét, továbbá szakkönyvtárát. Egyéb régiségeit a philadelphiai múzeumra hagyta. Több mint száz ezer dollárba becsült hagyatéka az idegen vagyontok gondnokának kezelésében van, minthogy Hilprecht nem volt amerikai állampolgár.

— **Az első szerb uralkodó halálának ezredik évfordulója.** Beogradból jelentik: Trifunovic Misa vallásügyi miniszter kedden este a királynál volt kihallgatáson. A vallásügyi miniszter ez alkalommal jelentést tett a királynak az Ochridában tartandó ünnepély programjáról. Ebben az évben lesz ugyanis ezredik évfordulója az első szerb uralkodó, Sveti Jovan Vlodimir halálának. Sveti Jovan Vlodimir alapította Zeta (a mostani Montenegró) és Albánia államokat. Az ezer év előtt elhalt uralkodó, a királyról sok legenda él a népszáján. El-Bassánban van eltemetve és csontjait ereklyeként őrzik.

— **Jóváhagyók Feleki Géza egyházas fogházbüntetését.** Budapestről jelentik: Feleki Géza dr., a Világ főszerkesztője, aki hétfőn szabadult ki tizenháromnapos fogházbüntetése kitöltése után a Markó-utcai fogházból, kedden újból mint vádlott jelent meg a tábla Degré-tanácsa előtt. A törvényszék annakidején egyházi fogházbüntetésre ítélte Felekit, mert Arany Jánosról szóló egyik cikkében azt írta, hogy azokból az egyetemi tanárokból, akik az antiszemitizmus hívei, hiányzik Arany János tehetsége és kényes becsületérzése. A cikknek ezt a kitételét Bársony János egyetemi tanár, a szülészeti klinika vezetője magára vette és becsületértéért bepörölte Felekit. A tábla jóváhagyta a törvényszék ítéletét azaz az indoklással, hogy semmi adat nem merült fel arra nézve, hogy Bársony Jánosnak nincs kényes becsületérzése.

— **Kémkedéssel vádolt dobrovoljac.** Beogradból jelentik: Szokopljében a rendőrség letartóztatta Papanek Rudolf cseh származású dobrovoljacot, akit azazal gyanúsítanak, hogy a délszerbiai határvidéken kémkedést folytatott. Papanekről megállapították, hogy már a Balkán-háború idején, majd a világháború folyamán a szerb hadseregben dobrovoljac minőségben szolgált, de az osztrák hadügyminisztérium számára kémkedett. A háború befejezése óta Szokopljében élt, foglalkozás nélkül és egy budapesti banktól havonta pénzt kapott. Lakásán a rendőrség siffre-kulcsot talált.

— **Utazás a föld középpontja felé.** Londonból jelentik: Charles Parsons ismert angol mérnök a minap az angol mérnökök egyesületének közgyűlésén érdekes előadást tartott, amely mindenfelé élénk felhívást keltett. Előadásában azt a tervét ismertette, amelynek megvalósításával a föld közepéig lehetne hatolni. Számításai szerint 50 év alatt 20 kilométernyi mély alagutat, illetve aknákat lehetne a földbe ásni, amelynek költsége csak 20 millió font sterlingbe kerülne. Ez a költség azonban megtérülne, mert Parsons számítása szerint minél mélyebbre hatolunk a földbe, annál ritkább és értékesebb ásványokra és egyéb kincsekre bukkanunk. Angol mérnöki körökben rámutatnak arra, hogy a legnagyobb mélység, amellyel eddig a földbe hatoltak, csak másfél kilométer és ezért megkérdőjelezhetővel fogadják Parsons mérnöknek új tervét.

— **Marghiliman súlyosan megbetegedett.** Bukarestből jelentik: Marghiliman Sándor, a konzervatív-párt vezére, akit nemrég Bécsben megoperáltak, ismét súlyosan megbetegedett. Az orvosok Marghiliman állapotát aggasztónak tartják.

— **Ujabb vasuti szerencsétlenség Franciaországban.** Párisból jelentik: Chalons sur Marne mellett a reimsi gyorsvonat összeütközött egy szabadon álló mozdonyal. Két utas meghalt, hét megsebesült. Három kocsi kisklott. A váltóőr, ahonnan mulasztása okozta a szerencsétlenséget, letartóztatták.

— **Dinamitrobbanás Torda mellett.** Bukarestből jelentik: A Torda melletti szindi kőbányában Drang Ferenc főrobbantó mester több dinamitpatront helyeztet el, amelyek közül öt nem robbant fel. Drang ki akarta szedni az öt patront a robbantó lyukakból. Négyet minden baj nélkül kiszedett, az ötödik azonban a kezében robbant fel és darabokra tépte. A közelben lévő bányamunkások közül kettő oly súlyosan sebesült meg, hogy életbenmaradásukhoz nem sok reményt fűznek. Két másik bányász könnyebben megsebesült.

— **A novisadi Vörös Kereszt hangversenye.** Novisadról jelentik: A novisadi Vörös Kereszt Egylet április 20-án a Slobodában filharmónikus hangversenyt rendez, amelyen Pokorni ezredes, főkarmester vezetésével a királyi gárda nyolevontagu zenekara, valamint Ankije asszony, a párisi Conservatorium részéről az arany éremmel kitüntetett hárfaművész is közreműködnek. A hangversenyt tünemény fogja követni.

— **A titokratos halál.** Novisadról jelentik: Geller Mária novisadi leányt, aki tiltott műtétet hajtott magán végre, minthogy a műtét után állapota súlyosra fordult, beszállították a kórházba. A kórházban az orvosok megállapították, hogy Geller Mária, mielőtt a kórházba szállították, megmérgezte magát, ezt azonban a leány a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban tagadta. Április harmadikán Geller Mária meghalt a kórházban, mire az ügyészség elrendelte holttestének a felboncolását. A boncolás alkalmával bebizonyosodott, hogy a leány mérget vett be, amely szív-bénulást idézett elő. A beleket felküldik a beogradi vegyvizsgáló intézetnek. A nyomozás megindult annak kiderítésére, hogy Geller Mária öngyilkosságában nincs-e másnak is szerepe.

— **Munkanélküliek véres tüntetése Bécsben.** Bécsből jelentik: A kommunisták kedden a városház előtti tere népgyűlésre hívták össze a munkanélkülieket. A gyűlés után a tömeg tüntető felvonulást akart rendezni a belvárosban, amit azonban a rendőrség megakadályozott. Emiatt közelharca került a sor a rendőrség és a tüntetők közt, amelynek során negyvenen részben súlyosan megsebesültek. Több embert letartóztattak.

— **Tűzvész Kairó környékén.** A Daily Mail jelenti Kairóból: A tűznégyszerű falut elpusztított. A tűzvésznek ötvenhat halott esett áldozatul. Számos sebesülés történt.

— **A Stinnes-bányában tizen haltak meg.** Berlinből jelentik: A Mathias Stinnes-tárnában hétfőn éjjel megtalálták az utolsó halottat is. A kórházban elhunyt súlyos sebesültek beszámításával a halottak száma tíz. A bányarendőri vizsgálat hétfőn reggel indul meg.

— **Meghalt a volt perzsa sah.** Párisból jelentik: San Remóban Mehmed Ali volt volt perzsa sah ötvenkét éves korában szívszélhűdés folytán meghalt. Holttestét Teheránba viszik.

— **Megrázó részletek a rio de janeiro katasztrófáról.** Rio de Janeiroból jelentik: A minap Rio de Janeiroban dinamitrobbanás történt. Délután 4 óra 20 perckor történt a borzalmas detonáció, amely egyszerre fenekesztő felborította a várost. A világ leghosszabb városán borzasztó ijedség lett úrrá. Sokan megsiketültek vagy idegsokkot kaptak. Mindenfelől segélykiáltás töltötte be a levegőt. Ilka do Caju szigeten nagymennyiségű dinamit volt lerakározva. Ez a nagymennyiségű robbantószer egy hónapja várt továbbszállítás engedélyre Minas Geraes állam részére bányarobbanás céljaira. Egy pár perccel a robbanás előtt távozott a szigetről a rendőrfőnök helyettese, aki a dinamit elszállításáról intézkedett. A robbanás különös módon történt. A kanálison, amely Ilka do Caju és Vichterov között

húzódik, kigyulladt két bárka, melyen nagy mennyiségben volt főlhalmozva benzin és másfajta égőolaj. Ez az égőolaj a sziget felé folyt, amelyen a lösz és a robbanóanyagok raktára van. Lehetetlen volt az égő bárkakat oltani és így elkerülhetetlen volt a katasztrófa. Vichterovban, amely szemben van a szigettel, az első percekben földrengésre gondolt a lakosság. Fejvesztve menekültek az emberek s csak később tértek vissza házaikba, mikor értesültek, hogy a szigeten történt a robbanás. A halottak száma meghaladja a százat, a sebesültek ezren felül vannak. A kár közvetítőlegesen 600—700.000 Conto de Rei, ami megfelel 75—80.000 dollárnak.

— **Uj mérnök.** Bieier Miksa szentai illetőségű elektrotechnikai főiskolai hallgató a zwickau mérnöki főiskolán kitűnő eredménnyel tette le az elektrotechnikai mérnöki vizsgát.

— **Az agyvelő-gyulladás terjedése.** Londonból jelentik: Angliában nagy mértékben terjed az agyvelő-gyulladás (encephalitis), úgy, hogy az angol egészségügyi minisztérium külön röpcédulákat adott ki a közönség tájékoztatására. Megtudjuk azokból, hogy míg 1919-ben 538, 1920-ban 1025 eset fordult elő, addig 1925 első két hónapjában 2408-an betegedtek meg e bajban. Rendszeresen influenzához csatlakozik; feltűnő a levertség, aluszékonyság, izomzavar (kettőslátás, csuklás, stb.) Halálozás elég magas: 15—20 százalék, gyógyulás esetén is néha súlyos leki-zavarok maradnak vissza. (Parkinsonizmus). Fontos a kezdeti influenza energikus kezelése, kimondott gyógyszerre nincs, legjobban bevált lábbadozó encephalitis beteg vérsavójával való oltás, de az nehezen szereshető be. Védekezésre legajánlatosabb meszszemenő egyéni tisztaság és dezinficiáló toroköblítések.

— **Eljegyzés.** Kohn Sándor (Ada) és Engelman Rezsinke (Bonvhád) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Steiner Böske szubotikai hangversenye.** Április 22-én tartja a szubotikai városi színházban Steiner Böske, Hubay nagytehetségű tanítványa, hangversenyt, amely az idej hangversenyszerező egyik kimagasló eseményének ígérkezik. A fiatal hegedűművész most tartotta Bécsben hangversenyt, amelyről a bécsi lapok zenekritikusai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Temperamentuma és muzikalitása a jövő egyik legszebb ígértévé teszik. A hangversenyre jegyek már előjegyezhetők a Vig-féle könyvkereskedésben.

— **Repülőgépen Olaszországból Japánba.** Francesco di Tinedo olasz repülő legközelebb egy Olaszország—Ausztrália—Japán-utvonala repülésre indul. Ez a leghosszabb repülést, amelyre eddig vállalkoztak, az utvonallal teljes hossza oda-vissza 55.000 kilométer. Tinedot Mussolini bucsulátogatáson fogadta.

— **Az „Árvácska” Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki Kadima Sport Klub műkedvelő gárdája április 12-én mutatja be Bus Fekete László és Zerkovitz „Árvácska” című operettjét. A darab szereplői között van Nyárai Rezső is, a beeskerekiek kedvenc színésze. Az operett előadását április 13., 14., 15. és 16-án megismélik.

— **A baden-badeni sakkverseny.** Berlinből jelentik: A baden-badeni nemzetközi nagyversenyen a következő meghívott mesterek játszanak: Aljechin, Renaud (francia), Marshall, Torre (amerikai), Rubinstein (lengyel), Bogoljubow (orosz), Nimzovics (dán), Réti, dr. Treybal (cseh), dr. Tartakower (ukrán), Sir Thomas, Yates (angol), Gruber S. (magyar), dr. Tarrasch, Mieses, Sämisch, Spielmann (német), Roselli márki (olasz), Colle (belga), te Kolste (holland), Nilsson (svéd). A verseny tartama egy hónap.

— **Huszonötezerfrankos díj két-gyermekes családapáknak.** Párisból jelentik: A nemrégiben között szomboru francia népszerűségi statisztika meglehetősen humoros határozat hozatalára készítette Angers városka tanácsát. A városi tanács ugyanis huszonötezer franknyi egyenlő részben szétosztandó összeget szavazott meg ama családapák számára, akiknek két gyermekük van s 1926 január elsején bejelentik, hogy egy harmadik gyermektől sem irtoznának. Ha ez a harmadik gyermek 1926 év folyamán tényleg világra jön, úgy a boldog családapák 1927 január elsején megkapják a huszonötezer frankból reájuk eső részesedést. A városi tanács valószínűleg azt kívánja, hogy a 25 ezer frank minél kisebb részeségeketben kerüljön kiosztásra...

— **A szentai szerb dalárda hangversenye.** Szentáról jelentik: Szerb husvét első napján, április 19-én a szentai szerb dalárda hangversennyel és műkedvelői előadással egybekötött jótékony célú bál-t rendez. A dalárda műkedvelői Simonovics »Amanda« című szindarabját fogják előadni. A dalárda népdalokat és műdalokat fog előadni Halász Menyhért karnagy vezetésével. Az előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— **Harc a malária ellen.** Beogradból jelentik: Szokopljében vasárnap nyitották meg ünnepélyes külsőségek közt a tropikus betegségek ellen küzdő intézetet. Az új intézmény a szakértők véleménye szerint nemcsak a Balkánon, hanem egész Európában az első helyen áll, öt tudományos osztályra oszlik és utóbb nagy kórházzal fog kibővílni. A megnyitó ünnepélyen résztvett a Rockefeller-alapítvány képviselője is. Az alapítvány annakidején husz millióval járult az intézet felállításának költségeihez. Megjelent továbbá a Népszövetség kiküldöttje, Lotein, valamint az állami hatóságok és az egyetem orvosi fakultásának képviselői. Dr. Miletics Szilvákó egészségügyi miniszter megnyitóbeszédében ismertette a minisztérium törekvéseit, amelyek a ragályos betegségeknek, különösen a Délszerbiában pusztító tropikus malária leküzdésére irányulnak. Beszéltek még Szotien, a népszövetség, dr. Michel a Rockefeller-alapítvány, dr. Kottivitz a csehszlovákiai és dr. Burián a beogradi orvosi fakultás nevében. Az intézet élére dr. Nocht professzort, a hamburgi tropikai intézet eddigi igazgatóját, az európai hírű tudóst nevezték ki. Az egyes osztályok élére is kiváló szakembereket állítanak.

— **Méhésznapár.** szerkesztette Görög Ernő. 10 dinár ellenében bérmentve küldi a »Vajdasági Méhészeti Lapok« kiadóhivatala, Stari-Becsei. A lap előfizetői ingyen kapiák.

— **Óriási méretű híd San Francisco Aranykapujánál.** San Franciscoból jelentik: Az »Aranykapu«, mely San Franciscót összeköti a tengerrel, s melyet sok világhírű utazó a világ legszebb kikapcsolójának mond, új nevezetességgel gazdagodik: hatalmas hiddal ivelik át, mely nagyszerűség dolgában egyetlen lesz a maga nemében. Ez a híd össze fogja kötni a várost Marin nevű bányavárosával, melyet eddig csak kompon lehetett megközelíteni, a közlekedésnek ezt az eszközt pedig ködben és viharban sokszor érte veszély. A tengerből ott, ahová a hidat építik, 6700 láb széles. A híd alapját az öböl mindkét partjától 1350—1350 lábnyira a víz színé alatt ötven lábnyira levő szilárd sziklára építik. E két pont mindegyikén fognak állni azok a toronyóriások, melyek a láncszerkezetű híd 4000 láb hosszú középrészét fogják tartani. Ezek a toronyok 1010 láb magasak, tehát 10 lábbal magasabbak lesznek, mint az Eiffel-torony. Maga a híd 200 láb magasságban iveli át az öböl víztükrét. Nyolevan méter lesz a szélessége s két kettős közúti vágány, két automobil-utast és két 7—7 láb széles egyalofjáró fog átvinni rajta. A híd építésének költségét összesen tizenhét és negyed millió dollárral irányozták elő.

A Bácsmegeyi Napló húsvéti száma. Húsvét ünnepét a szokottnál nagyobb terjedelmű lappal ünnepli a Bácsmegeyi Napló. A harminchat oldalas húsvéti lap képből, szövegből gazdag tartalmat érdekes riportok, ismeretterjesztő és szórakoztató olvasmányok teszik. A húsvéti szám ára 3 dinár.

— **Az ulsteri választások.** Londonból jelentik: Az ulsteri választások eredménye a következő: kormányunió 32, független unió 4, ir nacionalista 10, köztársasági 2, munkáspárti 3. Ezek szerint a kormány 7 mandátumot veszített a nacionalisták ellenében.

Magyarországi eseményekről gyorsan és alaposan informálódik Russay Károly Esti Kurir című esti lapjából, mely a délelőtti órákban egész Jugoszláviában kapható. Egyes szám ára négy dinár, kedden öt dinár. Előfizetési ára havonként nyolcvan dinár, negyedévre kétszáznyolcvan dinár. Mutatványszámot ingyen küld és előfizetéseket elfogad a *Literaria* könyv és hírlapterjesztő vállalat Heumann Mór, Szubotica Postafiók 76.

— **Rakovszki szövetségbizott** Londonban tárgyal. Londonból jelentik: Rakovszki orosz ügyvéd hétfőn Londonba érkezett és kedden a külügyminisztériumban fontos tanácskozásokat kezdett a londoni Cityben felveendő orosz kölcsönről. Az angol kormány hajlandó a kölcsönt engedélyezni és az angol és orosz bankok megbízottai közt már meg is kezdődtek Londonban az erre vonatkozó tárgyalások.

— **Ellopták a kerékpárját.** Novisadról jelentik: Redl Lajos pékségéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy az Artézi-fürdő előtt ismeretlen tettes ellopta a kerékpárját. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Két gyermeket eltemetett a homok.** Vojovica bánati községben súlyos szerencsétlenség történt. Bíró János cipész és Miklós Andor napszámos öt éves gyerekeik a község szélén elterülő domboldalon játszódtak. Földcsuszamlás következtében a homok mindkét gyermeket eltemette. A szülők a szerencsétlenséget csak este vették észre, akkor azonban már csak a két gyermek holttestére találtak rá.

— **A tornádó pusztítása Floridában.** Miami-ból jelentik: A Florida államban levő Miami város környékén levő helységeken a tornádó hetvenöt házat elpusztított. A szélviharnak három halott és huszonhárom sebesült esett áldozatul.

— **Nagy földrengés Mexikóban.** Newyorkból jelentik: Quadelup környékén, Mexikóban földrengés volt, amely több ezer embert menekülésre kényszerített. Az anyagi kár óriási. Emberélet nem esett áldozatul, mert a lakosság még kellő időben biztonságba helyezkedett.

— **Kifosztották a győri munkásbiztosító pénztárát.** Budapestről jelentik: A győri rendőrkapitányság táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy az ottani munkásbiztosító pénztár irodahelyiségében ismeretlen tettesek megfúrták a Wertheim-szekrényt és abból 17.600.000 koronát elloptak.

Vasuti balesetbiztosítási kötvény tikkett váltson a Rossija-Ponciórendő.

A napsütéses Adria. Hotel Miramare Crikvenica. Hideg és meleg tengeri fürdő. Szobák teljes ellátással napi 85—95 dinár.

A Nénkör húsvét másnapján, hétfőn, saját helyiségében táncvizalmat rendez, amelyre úgy a tagokat, mint a vizadni szerető ifjúságot ezúttal meghívja a rendezőség.

— **Orvosi hír.** Dr. Balog Ernő orvosi rendelését Aleksandrova ulica 15 (Prokesch-palota I. em.) megkezdte. (Telefon 618.)

Uj mérnök. Sentáról jelentik: Blier Miksa sentai illetőségű elektrotechnikai mérnök-hallgató a zwickaui mérnöki főiskolán kitüntetéssel tette le az elektrotechnikai mérnöki vizsgát.

Menetlegymérés a budapesti árumintavásárra. A budapesti árumintavásárra nemcsak a magyarországi vasúti és hajózási társaságok engedélyeztek 50%-os menetdíjkezdményt, hanem a jugoszláv vasutak is félóra menetlegyet adnak ki a vásár látogatóinak. A vásár képviselője Beogradban dr. Szilágyi Géza, Strahinjica Bana 43-a, Splitben az ottani utazási iroda, Skopljeban az ipar- és kereskedelmi kamara.

SPORT

A kecskeréki kerület világbajnoksága. A verseci „Dusan Simi” Kikindán 4:0 eredménnyel mérkőzött az ottani „Srbia”-val. Félidő 2:0. Ezzel a verseci csapat elnyerte a kecskeréki kerület vidéki bajnokságát s a döntőben mérkőzni fog a kecskeréki bajnoksággal.

Szentai AC—Szubotica Sport. Húsvét első napján, vasárnap a Szubotica Sport kintű csapata Szentán fog vendégszerőpelni. Húsvét hétfőjén a Ferrum játszik bajnoki mérkőzést a Szentai AC csapatával.

A VAC győzelme Portugáliában. A VAC, amely Portugáliában turázik, legutóbb Lisszabonban mérkőzött a portugál bajnokság vezető csapatával a Casa Pia-val. A mérkőzés szép játék után 2:0-as félidővel 4:2 arányban a VAC javára dönt el. A győztes csapat góllal Boros, Engel és Jacke (2) lőtték.

Bolgár-török-román turára megy Közép-Magyarország válogatottja. A közép-magyarországi kerület válogatott csapata néhány nap múlva érdekes turára indul. Ez lesz az első eset, hogy egy magyar vidéki válogatott csapat nagyobb külföldi szereplésre szánja rá magát. A közép-magyarországi kerület turája a következő lesz: Április 14-én Szófiában játszik a bolgár válogatott csapattal, onnan tovább utazik Konstantinápolyba. Konstantinápolyban két meccset játszanak és pedig 19-én és 21-én. Az első mérkőzésen Törökország válogatottja, a második mérkőzésen Konstantinápoly válogatottja lesz a magyar vidéki csapat ellenfele. Hazatérőben Romániában akar mérkőzni a csapat, még pedig lehetőleg Bukarestben, a román válogatott ellen. Ebben az irányban még folynak a tárgyalások, de minden valószínűség szerint eredményesen fognak végezni.

Az osztrák bajnokság állása. Bécsből jelentik: A vasárnapi bajnoki mérkőzések után a bajnokság állása a következőképpen alakult ki. (A zárjelben a lejátszott mérkőzések száma szerepel). Amateure (16) 20 pont, Hakoah (14) 18, WAC (15) 18, Rapid (15) 17, Admira (14) 17, Vienna (14) 15, Simmering (14) 13, Wacker (14) 13, WSC (13) 10, Slovan (14) 10, Rudolphshügel (15) 7 pont.

Európa leggyorsabb úszója az egeri Bárány István. Lipcséből jelentik: Európa sprint-úszó hegemóniája vasárnap délután dönt el Lipcsében a »Carola» Badéban, ahol az egeri Bárány István, a többszörös rekorder, Heinrichet 100 méteren, időökli küzdelem után, 1 p. 0,6 mp.-es fényes idő alatt legyőzte. Heinrich ideje: 1 p. 2,1 mp., Werner 1 p. 3 mp.

KÖZGAZDASÁG

Forgalmi zavarok a hajósok passzív rezisztenciája miatt

Beogradból jelentik: A folyamhajózási alkalmazottak szövetségének határozata folytán hétfőn megkezdődött a teherhajókra a hajósok passzív rezisztenciája, ami a kilencórás munkaidő szigorú betartásában nyilvánul meg. A passzív rezisztencia következtében több hajó a nyílt vízen megállt, így a »Cár« Sabac és Beograd között vesztegel, a »Takov« pedig Beogradból hétfő este hat óra helyett csak kedden reggel hat órakor indult el Pancsevo felé.

Hasonlóképpen megálltak a magyarországi vizeken a »Vojvoda Szeptánovics« és a »Kraljevic Marko« nevű hajók. A Hajózási Szindikátus a passzív rezisztenciát tanúsító hajósokat elbocsájtással fenyegeti. A hajósszövetség viszont elhatározta, hogy ebben az esetben a személyhajókra is passzív rezisztenciát alkalmaz.

Londonban és Newyorkban bocsájtják ki a jugoszláv beruházási kölcsönt

A Bler-csoport társul a londoni Armstrong Whitvort-céggel

Beogradból jelentik: A londoni Armstrong Whitvort (Yugoszlavia) részvénytársaság elnöke hosszabb ideig Beogradban időzött, ahol a pénzügyminisztériummal tárgyalásokat folytatott az amerikai Bler-csoporttal kötött kölcsön londoni kibocsájtása ügyében. A beruházási kölcsön további százmillió dináros részletet ugyanis a Bler-csoport és az Armstrong Whitvort-cég közösen igyekeznek emittálni. Erre vonatkozólag a tárgyalások a két cég között még folyamatban vannak.

A kölcsönkötvények egy részét a Bler-csoport Newyorkban, másik részét az Armstrong Whitvort-cég Londonban helyezné el, ehhez azonban még az angol kormány garanciáját is meg akarják szerezni. Az angol pénzcsoport elnöke Beogradból való elutazása előtt kijelentette, hogy a legutóbbi parlamenti események nagyban növelik a külföldön az S. H. S. állam hitelét.

A kövérség ellen

a legjobb és abszolút nem ártalmas szer a „SAVON AMIRAL” szappan, a híres francia kemikusknak L. Lincausse-nak találmánya. — Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában. 2073 Főképviselet SHS-ben „SAVON AMIRAL” Novisad Kr. Petra 7.

ÖN NEM HISZI?

hogy 1 pár „KULCS” jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jegy) mint 4 másik pár harisnya. — H/RISNYAK „KULCS” nélkül hamisítottak.

Nagybani árusító 31-8

Márkus Simon és Lipót Subotica

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. április 7.

Zürich 8.40.
Budapest deviza 1170—1178, valuta 1150—1172.
Prága deviza 54.75—55.25, valuta 54.375—54.875.
Berlin deviza 67.9—68.1 milliárd márka, valuta 67.5—67.9 milliárd márka.
Bécs deviza 1147—1151, valuta 1145—1151.
Trieszt deviza 39.45—39.50.
London deviza 295.
Newyork deviza 1.625.

Zürich, apr. 7. Zárítat: Beograd 8.40. Páris 26.60, London 24.79, Newyork 518, Brüsszel 26.175, Milánó 21.20, Amsterdam 206 hétnyelcad, Berlin 123 Guldenhatod, Bécs 0.007285, Szófia 3.775, Prága 15.35, Varsó 100, Budapest 72, Bukarest 2.45.

Budapesti gabonátözsde, április 7. A gabonátözsden a tegnapi kis forgalom után ma valamivel élénkebb az érdeklődés, egyrészt mert Amerikában magasabb áron lehetett elhelyezni gabonát, rozsot és a zabot, másrészt pedig, mert Lengyelország ismét érdeklődik a magyar buza iránt. Nyolc dollárt ígérnek a búzáért, de keresik a rozsot is.

Az érdeklődésnek megfelelően a 575.000 koronás paritásos áron számolják a búzát. Rozsért 460.000 koronát kínálnak. Tengeriben megcsappant az üzlet, mert a kevés készletet a gazdák visszatartják. De a kereslet is szűkebb keretek között mozog, úgyhogy áremelkedés nem állott elő s 240—245.000 korona az árbázis.

Uj búzát a málmok keresnek 370—375.000 koronás budapesti paritásos áron, duplikát ellenében, kassza nélkül.

Csikágói gabonátözsde, apr. 6. Bura májusra 146.375, Buza júliusra 136.125, Buza szeptemberre 128.875, Tengeri májusra 99.875, Tengeri júliusra 104.125, Tengeri szeptemberre 105.125, Zab májusra 39.75, Zab júliusra 41.5, Zab szeptemberre 42.875, Rozs májusra 114.375, Rozs júliusra 106, Rozs szeptemberre 98.5.

Newyorki gabonátözsde, apr. 6. Bura őszi vörös 171.5, Buza őszi komény 161, tengeri 115, Liszt sp. w. cl. 700—750, Irányzat szilárd.

Vizallás

Novisadról jelentik: A novisadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízek mal állása a következő: Duna: Vukovár 186(+4), Palánka 192(+), Novisad 184(+3), Zemun 215(+5), Pancsevo 188(+3), Szmederevo 291(+3). Dráva: Zakanj —110(—), Terazinopolje —78(+2), Oszijek 39(+1), Száva: Zagreb —5(+5), Sisaak 95(+15), Jasenovac 322(+20), Bród 308(+20), Samsa 200(+), Mitrovica 307(+14), Beograd 149(+5). Tisza: Senta 148(+14), Bece 134(+10).

MŰLÁBAK
MŰKAROK
EGYERESTARTÓ
PŰZÖK, BETEGTOLÓ KOCSIK
SCHÖNBRUNN-nál
Subotica, Paja Kulundzica 20.

Uj és használt **ZSÁKOK, PONYVÁK** továbbá **ZSINEGEK** legolcsóbban kaphatók
SCHOSSBERGER & HERED, NOVISAD, FUTOSKI PUT 13. Táviralcím: Hessian
Telefon: 831 — 923

JÁNOS ELMEGY

Írta: Terestyéni György

Sóvárgó János nagyon vidám volt ezen a napon, pedig ez a nap is olyan volt, mint a többi. Se nem melegebb, se nem szelesebb, egyállapotu arany nyár, elérlelő és vigasságos. Az aratáselőtti gyönyörű időszak, amikor megreszket a kasza az eszterháj alatt, mintha csilandozná valami és az emberek szívébe belleszáll a kitartó munka fölkiáltás öröme.

Sóvárgó János tehénpásztori foglaltságát művelt mostanában.

— Kis eső nem ártana. — szüremkedett a gondolat az öreg koponyacsontok alá és elnézett a zsendülő határba, ahol végestelen végig mozdult és dagadozott az élet. A végtelenbe nyitkozó gabonafülek mint az örömet váró termékenység roppant könyvel, a fölthirt, milliósoros csodákkal frott lapok ott pihentek körülötte a fölthirt boruló áldott nyári alkonyat szerelmes pillantásában.

— Kis eső... — nézelődött János köröskörül, de az ég tiszta volt, kék és felhőtlen.

A nap aranygolyója aláfelé hanyatlott már és a földeteken könnyű párák hűdéssel keltek lassu táncra.

Sóvárgó János fölfele tartott a töltés oldalán, amely itt beszegte a dűlöt, szelld kanyarodással. Fiatal harmadik sarjú tolokodott elő rajta és kedves, zöld színekkel mosolygott vissza a lehulló langyos sugarakra. Oldalt, a kubikszél legelőpántlikáján a ténén szárazott a muhartorzsák között.

A nap bukó korongjába nézett János, a mindenható planétába, amely kél és végigszánt a kék mező tömördek térségén. Felhőmagot vet el és viharokat kélezt ki, forró sugáröszkékkel vadit egymásnak fát, füvet, állatot, embert és a szépséges égvilágnak minden porcikájába beoltja a gyönyörűség mérget.

Az élet mérgét, amely édes és bizsergető, amely ölelésre hajlítja a kart és keserűre facsartja a szívet.

— Lémén... — mondta maga elő János, de csak a bajusz reszketésével — lémén a nap is... akar' az embőr...

— A szögény... — poroszkált tovább a csöndesröptü gondolat és a szóba beleértette a napot is, önömmagát is, és az egész eleven teremteit világot.

Mert imhol, neki is alá kell hervadnia és meg kell nyitni neki is a szívet, mire az ég peremére ér. Megreped a roppant szív, hej és kiesordulnak az utolsó biborcsöppek is... míg nem reggelre a messziség kék ködeiben megélemedik nira, szakadatlanul és mindig... az idők végezetéig.

— Így van e'... hej... — sóhajtott, de nem fájt neki a fölérzett szomorúság.

Lassu, tétova lépésekkel haladt az ösvényforma csapás ívén, szemben a halódó nappal. A látóhatár szélét csökölta az éppen és óriási biborgolyója olyan volt, mint az égbolt kertjének közepéből aláhullott roppant aranyalma.

Bizony öreg volt már Sóvárgó János. Gerince hajlott és kezei reszketősek. Hetven-valahány esztendő rogyasztotta kajlára térdeit és kékszemének tákrén lehelletfinom fátyol temette alá a régeimúlt dolgok belső sugárzását.

A régmúlt dolgokét, amelyek éveknél előtte kilobogtak onnét és kiültek a szembogár tiszta peremére. Most mélyen aláhullottak a régi dolgok, egészen belül maradtak és csak szemlehungyáskor kísértettek föl.

Furcsán és hamiskásan jödögéltek elő a homályból, de csupa édes és simogató kellemetlenséget harmatoztak a kékeres halántékokra... a régi dolgok.

Néha látni lehetett őket nyitvatartott szemmel is. Éppen az ilyen téniergő poroszkálásokon, legetetésekor, az alkonyodó ég és az álombahajló mezők közepében, a töltés tetelén.

Látni is...

A dali, hetykedereku legényt, a napcsökölta bőrű, kötélínu kétkezi embert, a jótáncost, a virtusokat kedvelőt. Érezni lehetett a vér lassu mozdulását, amely valamikor még vad lökésekkel szökkenett fel a busa fejbe...

... És az arcokat is. Az ismerőseket, akiket oly hívségesen őriz most a szemekre boruló fátyol.

Egy keskeny asszonyarcát, a Julisét, amely aláméruilt már az örökkévalóság csöndes felhőtengerébe... akár a nap...

Julis... akivel elidült régen az erős-karu zsellérlégeny és mentek, mendégéltek egymás mellett.

Évek születésében, évek mulásában, apró örömköben, nagy keserűségeken.

— Hej... hej...

... És az apróságok, a kiscselédek, egymásután... ahogy fölsepültek a lelke pitarajtájában... a kedvesek.

Piros száncocajkak melegét érezte a ráncos pofacsontokban, a pulyák ajkait — mind a négyét — és nőtek, növekedtek körülötte, mint a gyöngé palánták, mint a rozmarinhajítások, mint a gyöngébőrű, kedves kismalacok, sorra egymásután...

— Édöseim... — bugott fel a mélyből az öreg szív malmának garatja és az alápergő emlékek magjain lassan forgott a belső malomkerék.

... És a föld...

Az egyetlen és legyőzhetetlen. A harcra ingerlő és boldog örömbé csöndesítő. Az izomfonnyasztó, szerelmetes, barna föld. A nagy, lusta állat, a fölthirt, moztelen nőstény...

— Hej... — sóhajtozott megint és visszagondolt azokra az egymásba folyt, boldog órákra, a pitymallattól, napiajjalig tartó meleg szerekezésekre. Kaszálásokra... amikor a széles acélpenge alatt ájult szerelemmel dől el a szöke élet... a seiyemhaj... a buza.

— Buza... — révedt föl hangosan és összeborzadt a szó mélységes értelmé előtt.

Nem lehetett ezt az érzést fölmérni szóval, vagy megmondani és megmagyarázni. Maga sem tudta, mi ez, pedig mindig érezte. Szinte állandóan benne élt és benne lélegzett, a körülötte való dolgokkal, fákkal és a lapulevelekkel, a szelekkel és a szálló madarakkal, a töltés lábánál legelésző tehénnel, amely fölnegett most rá, hogy odaért mellé.

Nagy méla szemével fölnegett az állat, az ide, oda mozgó száí betelhetetlen étvágyával, a suta tehénpönyona lassu ingásával... csak fölnegett reá.

— No... — mondta neki János.

A ténén nem felelt csak nézett, nézett rá, távolbanuszó tiszta pillantással és aztán ismét aláhajolt a rétre. Csak lengő farkának zászlóitá hintázta és bele, belefujt a serkedő füvekbe.

— Ólég lösz, hé! — szólt rá az öreg és kihuzta a pányvakarót a földből.

Engedelmes, nyugodt közönnel halogtak aztán a tanya felé. Elöl az öreg paraszt, a kötőfék végén a ténén.

Igy érték a dűlőtra, amely fordult is

befelé, a bányának. Itt lakott János a két fiával és a két menyével. A föld már nem volt az övé, sem a tanya. A fiatalokra iratta mind a tiz holdat, egyforma két ágra osztva Julis asszony halála után.

— Mit kezgyön a vénember a földdel, — mondta nekik — még élők, tartotok, ha meghóttam, eltemesetök...

— Gyék kend mán hama'... — kiáltott elébe a fiatalabbik menyecske, a sugár, erőstestü asszony, akit a tavaszszal hozott haza a kisebbik Sóvárgó.

— No mi a'? — eszmélt föl az öreg, mert szokatlan volt a hívás ilyenkor, vacsoratájban, amikor szótlánul ülte körül a háznép a kondért.

Az öreg leginkább is külön vacsorázott, de előbb ellátta a jószágokat, bekötötte őket, megalmozott nekik, mert ezt a munkát szerette nagyon. Pihenjen a többi a nehéz robot után.

— Haggya... — mondta neki a fiatalasszony — csak mennyön be... ugyis én fejök...

— Té?

— Én.

— Hát Véra? — kérdezte megint Sóvárgó, mert a fejés a másik asszony dolga volt, emez a vacsorát csinálta.

— Fekszik. — válaszolt az asszony.

— Léfékütt?

— Lé.

— Csak nem?...

— De mán délbe'...

— Lány?... — kiáltott föl hirtelen a vénember.

A menyecske elmosolyodott.

— Nem lány, — felelte.

— Gyerök?

— Gyerök.

— Akkó jó... — mondta csöndesen az öreg paraszt és indult a pitvarajtó felé.

Benn, a homályos tisztaszobában, a fölturnyozott párnák között feküdt a szenvedő fiatalasszony. A csecsemő megfürdetve aludt már az oldala mellett, a két férfi pedig ott üldögélt az ágy előtt a szalmafonatu, alacsony székeken.

— Aggyonisten, — lépett a szobába. — Aggyonisten... — mondták a férfiak.

Aztán csak hallgattak mind az öten. A fiatal anya sápadt arca szinte világított a kanavász párnahéjon, az alkonyat behunyorgott az ajtón és megszű, valahol a kalászat hányó búzák érdőiben szerelmes fürjek surrogása harmatozott idáig.

— Hát most mán onokát kapott kend, — mondta az öregebb Sóvárgó-gyerek. — Onokát... — ismételte az öreg és az ádámsutka süllyedt-emelkedett a sovány nyakon.

— Erős, egészséges, — tette hozzá a fiatalabbik Sóvárgó — az enyim is a lösz...

— Édöseim, — mondta megint belül valami és az öreg lassan ballagott ki felé.

— Mék na, — szólt vissza az ajtóban hát csak vigyázatok...

Amazok rábólítottak csöndesen. — Én mög kinnhálok... — hallatszott a pitvarban még a mély öreg, bárosnyos hang.

Ez az élet folyt, folydogált tovább. Mint a széles, elterithetetlen folyó, amott a föltesen tul, mint a zengő és éjreforduló azur ócéán tengere odafönn, mint a győzedelmes és megújuló föld idelelni...

Árnyékok keltek és árnyékok haltak el a tájon. A ködből kelt szüzek csak

táncoltak, táncoltak a buzatáblák fölött, mintha az elszüvedett világ álomlátásai volnának...

A Sziriusz gyémántlámpája kigyult a magasban és éles, ezüst sarlóval lábál alatt a föld peremén megjelent a Bol-dogságos...

A tanya zsupszalmái eresze árnyékok hunyt a pitvar ajtajára, aludt már mindenki, csak a lovak hasogatták a friss szénát a jászol előtt.

— Uramjézus... — sóhajtozta az öreg Sóvárgó a falatozás után és fáradt csontjait végignyujtotta a suba lágy derekáján.

Künn ágyazott magának, a szabad ég alatt, az istálló ajtajában, ahogy szerette és szokta ilyenkor, a langyos júniusi éjszakákon.

Feje fölött az ezerszemű, véghetetlen mennyboltozat, a millió szép, jeles csillag, akik néztek és üzentek lefelé, ringattak és hívogattak.

— Ólég volt János... — harmatozták rá a fehér sugarakat.

— Ólég volt János...

— Ólég... — dobogta vissza a gyöngénverő szív és nagy, meleg vigassággal aradt szét a világon a béke és a megelégedés.

— Édöseim... — motyogta még egyszer és újra látta magát, a fiatal gyereket, amint nyargalászik a régi réteken és zengő, mélységes öröm sodortá el.

Hálás és tuláradó szívvel suttozta:

— Édös Jézus...

Aztán csodálatos, mindent betöltő megnyugvást érzett.

— Hát én most mán... nemsokára...

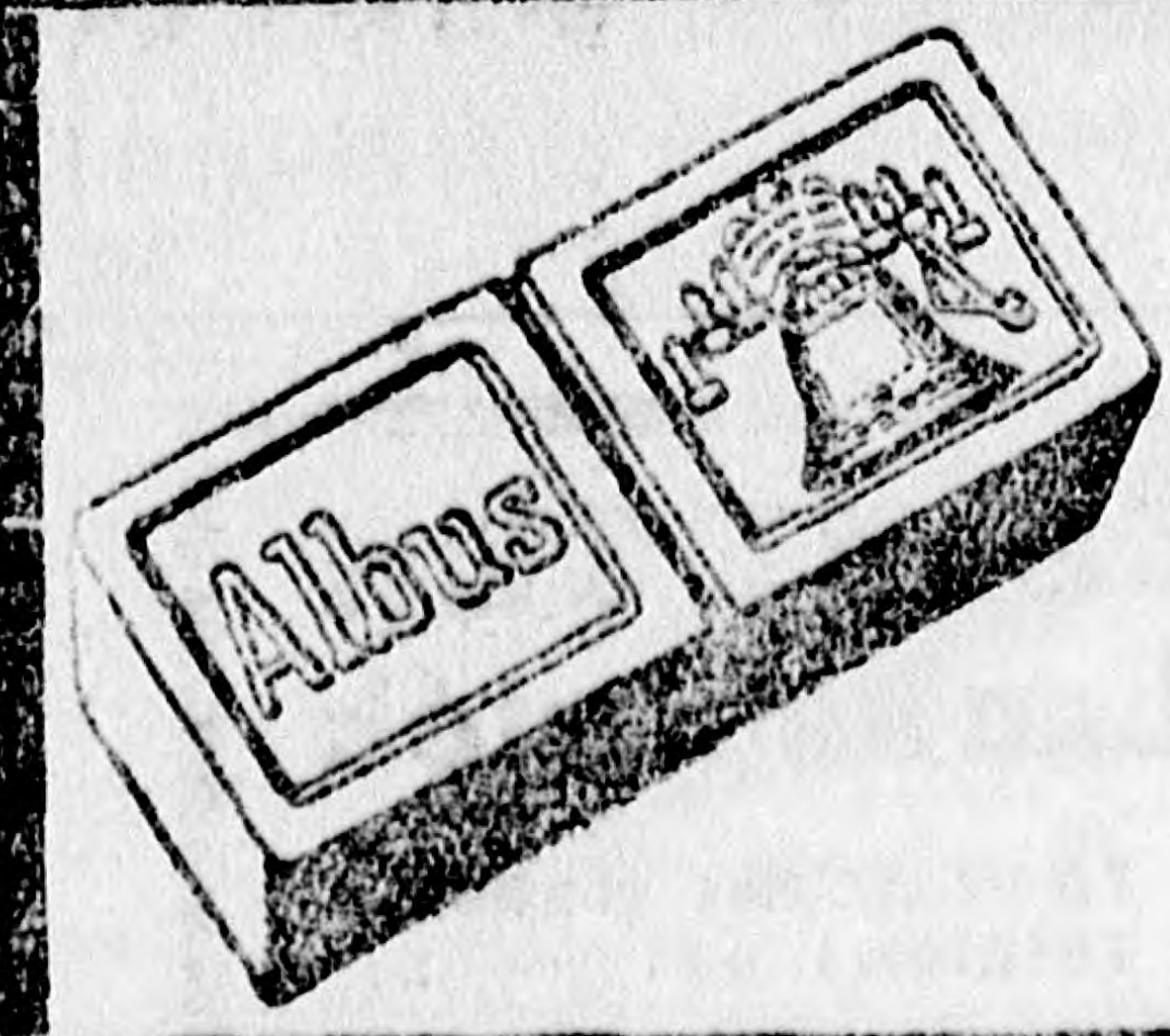
— Mőhetők is... — remegtek a vékony pergament ajkak.

És az öreg Sóvárgó Jánosra jószágos, szelid engeszteléssel ráborította örök palástját az álom.

TAVASZI
NŐI ÉS FÉRFI
DIVATLAPOK
KÉZIMUNKA KÖNYVEK
VIG
KÖNYVKERESKEDÉSBEN
Telefon 57 **SUBOTICA** Telefon 57

Figyelem!
Krausz Ede novisadi butor-üzletében május 15-ig mélyen leszállított áron kapható
butor, szőnyeg és függöny
2072

E. SZECSI
PHILATELIA
bélyegkereskedés Subotica főpostánál
Legjobb arany Michel 1924-25. albumok minden nagyságban raktáron. Bélyeggyűjtőknek választékot megkeresése küldök. — Megvételre keresek használt jószágú belyegeket.

A jó szappannak
ALBUS A NEVE **HARANG** A VÉDJEGYE
Ezt használja minden háziasszony!

Motorkerékpárok

A legjobb minőségű KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár VARRÓGÉPEK ezekhez alkatrészek, szek, legolcsóbb beszerzési helye

Stern Adolf

varrógépkereskedése
Subotica, Jelašićeva ul. 54
Részletfizetésre is.

NYILTTÉR.

Galambos János ur darálóját megvettem. Felhívom hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket tudomásul nem veszek.

Bajmok, 1925. április 7

Wetzstein János

Tisztelettel értesitem a Pavelec és Knefely cég volt üzletfeleit, hogy volt társam Pavelec ur üzlet részét vételei után birtokomba vettem és az üzletet 1925. ápr. 1-től saját nevem alatt tovább vezetem.

A volt társas cég adósságaiért teljes felelősséget vállalok.

Novibečej, 1925. április 1.

Tisztelettel

Knefely Péter vaskereskedő.

Pázsitfűmag ismét kapható. Zsákvótelnél vízszonteladónak kivételes árkedvezmény. Naponta friss olasz virág.

Balog Lina Subotica

PECS SZABOLCSI SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovácszén. kockaszén ipari célra ugymint

SALGÓTARJANI DARABOS SZÉN eséplési célra legolcsóbb napi árak mellett olvámolva franko bármely állomásra, továbbá

I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

pormentes, szívógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett

DANICA FAIPAR OSIJEK

Telefon 4-04.

Desatičina ul. 27.

AKI PARKETTÁZTATNI AKAR

forduljon

HERMANN RUDOLF

asztalos mesterekhez PETROVAC (Baska) alól minden e szakmába végző munkát a legolcsóbban és szakaszorán készít el. KÉRJEN AJÁNLATOT!

BIRTOKELADÁS

BÁCSKÁBAN

A molvölgyi piac közvetlen közelében fekszik a bácsipetrovoselói határban és áll 64 kerületi lánca illetve

88 kat. hold prima szántóföldből

Eladó jutányos napi árban az összes elsőrendű épületekkel, természettel, vagy termés nélkül. Érdeklődni a tulajdonosnál Weiker Keresztély Feketiő, vagy pedig a birtokon (volt Balis Péter tanya)

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb fával égető mészművek

Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,

darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-51.

Ford-gépekben

feltétlenül szakértő, komoly, tőkével rendelkező egyént

társat keresek

bácskai nagyvárosban felállítandó autójavító műhely fenntartására. Ajánlatokat „Biztos jövő” jelige alatt Schmolka hirdetőiroda Novisad, Futoški put 2. továbbít.

A kikindai Madarász-féle

kávéház és étterem

teljes berendezéssel családi okok miatt

szabadkézből eladó

Divatkereskedők és kézműáru kereskedők figyelmébe!

Ajánlom saját készítményű elsőrangú díszített

SELYEMNYAKKENDŐIMET

SURÁNY JAKAB NOVISAD

Ustavska ul. 32. — Állandó nagy választék.

„ORPHEUS”

zenemű- és hangszerkereskedés

SUBOTICA

Jelašićeva ulica 6. broj.

Mindenemű-zeneművek nagy raktára a legolcsóbb árak mellett. Zongorára, hegedőre és minden más hangszerre. Partitúrák. Opera és operettek zongora kivonatai. Zenekari művek nagy választékban u. m. szimfonikus koncert, szimfóniai szalon, mozgóképszínház, műkedvelői és katonai zenekarra. Taktáron azonnali szállítással: Tavan, Salabert, Paris, Louisvortel Hannover, Lyra A. Benjamin Hamburg, Simrock Berlin, Haydn és Sous Rondon klavíryai. Kotta papíros minden vonatkozásban. Zongorák, vonós és húros hangszerek. Olasz, német és francia mesterektől. A legjobb és legújabb hangszerek. Én és róz fűző hangszerek. Mandolinok, Gitárok, Harmonikák. Mindenféle alkatrészek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentaí put.

KOMLÓZSINEGEK AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselője a Vojvodinában

Zsák, ponyva, kötél, zsinag, lópokrócok, szőnyegek és kárpitos cikkek

Dr. SZEGŐ K. SZANATÓRIUMA

felölttek és gyermekek számára

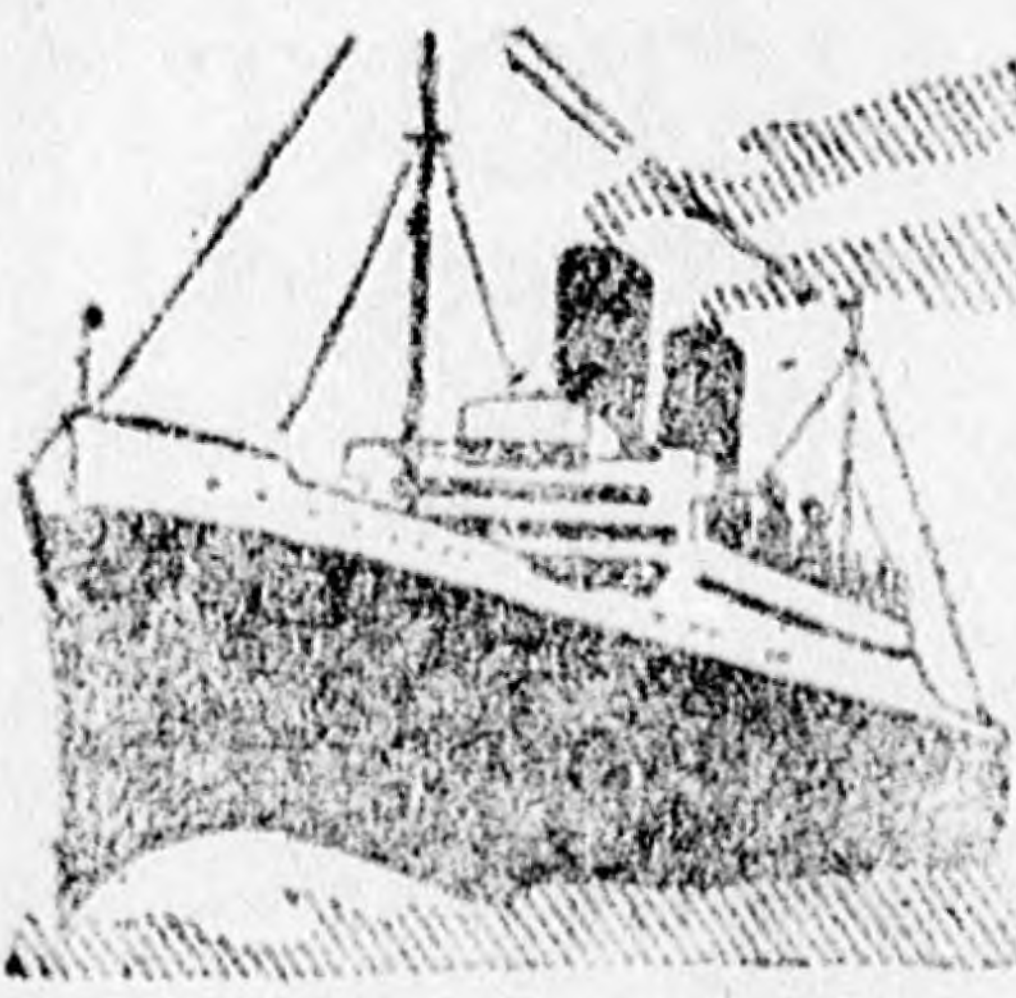
ABBAZIA (Italia)

Hűvös, edző, diétikus károk. Szobajok, érelmeszesedés anyagcsere, női- és ideggyógyítására elsőrangú gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kísérel nélkül is felvételnek.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA GENOVA

Express vonalak:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába:
Braziliába
Uruguayba
Argentínába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába

Utazási idő
Zagreb-Genova
20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitűnő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:

„METEOR”

ügynökség és információs iroda

Vel.-Bečkerek

Wilson tér 2. Sargányeim: Transoceanik V. Bečkerek

Nagy husvétli vásár
ÉKSZEREKBEK és ÓRÁKSAN
KOSZTICS ISTVÁN
Órás és ékszerész, Subotica a Kiskápolna mellett. 2946

Házasságok az égben

tavaszi selyem jumperek, mellények, leányka ruhák

köttetnek

BECK JENŐNÉL

PAŠIĆEVA ULICA 8. GÖZFÜRDŐ MELLETT

MŰVÉSZI kivitelű SMYRNA és PERZSA szőnyeget készít GYAPJUIPAR RT. Vel.-Bečkerek

KÉPVISELETEK:

Subotica: Hoffmann Mihály özvegye — Novisad: Krausz Ede — Sombor: Butorcarnok — Zagreb: S. Turković Oktogon

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Április 9., 11 és 12-én
csütörtök, szombat, vasárnap
LUBITSCH ERNŐ
világhírű rendezőnek Ameriká-
ban készült kivételes mester-
műve!
KVÍKÓK TÁJUNK
Szociális színdarab, 6 felvonásban
Füszereplők:
Marie Prevost, Adolf Menjou
A események színdarabja Bécs
Történelmi színdarabja.

Április 9., 11 és 12-én
csütörtök, szombat, vasárnap
Husvétii meglepetés
HONO A CSODAMAZOM
fellépéssel egy minden ízében
pompás attrakció
MONT-ANGEL TITRA
6 felvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és csomós
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg melléklendő.

VÉTEL-ELADÁS

Meszelőnyelvek csak nagy-
ban, százanként 200 dinár-
ért kaphatók Schlesinger
Testvérek. Mol. Bačka.
2753

Sentán, a főtéren. 25 év
óta fennálló divat- és rö-
vidárúzet eladó. Érdek-
lődni lehet Pehaim A. tu-
laidonossal. 3013

Eladó 50 hl 11½ Malli-
gand-os és 36 hl 12½ Malli-
gand-os. Heim László-
né bortermelőnél. Mokrin.
3045

BOR

TEB LW orth. kőser
Ingusz Lipót szőlőtelepéről,
kapható Bleier Joachel fel-
ügyelete alatt. Schweiger
József vendéglős, Madjar-
ska u. 32. Volt Mezőneri-
vendéglő 2819

TEB LW

Husvéticukor
asubotica orth. főrabbi
felügyelete alatt
Kapható
Sugár Manónál

Két garnitúra cséplőgép,
6 HP, teljes felszerelés-
sel eladó Kamoosai Sándor-
nál Bezdán, Bačka. 3050

Autó négyülős. 18-24
HP. villanyvilágítással, ön-
indítóval, kifogástalan ál-
lapothan eladó 45.000 di-
nárért. 12 HP Opperl, két-
ülős, négyhengeres, 22
ezer dinárért. Manužić
János Subotica, Bene Su-
darevićeva u. 9. 3072

Ujonnban berendezett jó-
forgalmu vegyeskereske-
dés, új házzal. 632 □-öl
teliekkel, piacféren, tem-
plomnál, vasúthoz közel,
eladó. Romić. Tavankut.

KÖNYVES KÁLMÁN

KIADÁSÁR-N MEGJELENT

KÉPREPRODUKCIÓK

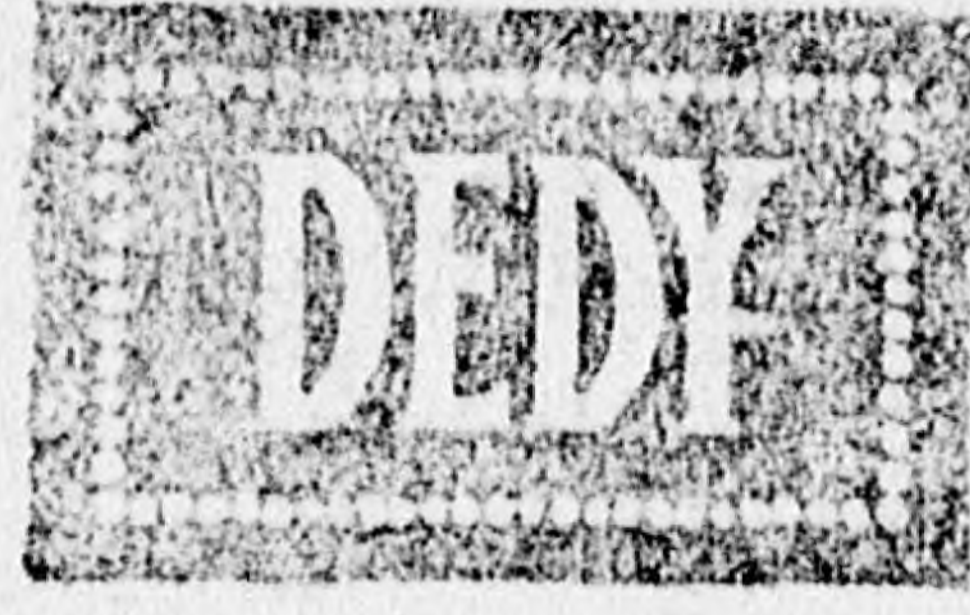
KÖLNI KERETEZÉSSEL

KIZÁRÓLAG

CIGLER, KAIC és TÁRSÁNÁL

SUBOTICA, BARÁTOK TEMPLOMA BELLETT

KERJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.

NOVISAD

Budapesti Nemzetközi Vásár

1925. április 18 - 27.

A Budapesti Kereskedelmi-
és Iparkamara rendezésében

50%-os menedzsment és vizumdíjmentesség

Felvilágosítással szolgálnak:

Beograd: Dr. Szilágyi Géza, St. ahinica bana 43/a

Bp.: Menetjegyiroda

Szopije: Ipar- és Kereskedelmi Kamara

Központi iroda: Budapest, V. Szemere utca 6
10010

Szőlővessző, prima rizling
és kövidinka kapható
Ágoston Ferencnél. Padej,
Bánát. 2954

Házat nagy udvarral, eset-
leg 1-2 hold földdel, bár-
hol lehet Palicson is, bér-
be keresek. Cím a kiadó-
ban. 3046

Moma rézárnyár és galvanizáló
intézet Subotica.

ÉPÜLETVASALÁSOK BUTORVASALÁSOK

Saját gyártmány - a leggy-
szertűbb és legújabb kivitelben
kaphatók Moma Subotica

Jóforgalmu borbélyüzlet
eladó. VI., Madiarska ul.
54. Janda Istvánné. 2803

Sel-Pesach bor kapható
nagyban és kicsinyben
Weisz Hugónál. Ugyan-
ott egy négykerékű kézi
strájkocsi eladó. 2960

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölcsön ad. Zálogból
visszamaradt cirka 500
méter sötétszürke finom
evanjuszövet, szállításra:
v. férfi női raglán és téli-
kabátok való. Ékszeres,
ruhák, kabátok, fehérne-
müek és minden más tár-
gyak állandóan olcsón el-
adatnak Subotica, I. kör.
Bogovićeva (Klinizsi) ul.
12. 5697

Írógépnek. Adler. Under-
wood. Olivér. horvát-ma-
evar betűkkel, cirillbetűs
Erika jutányos áron kap-
ható kitűnő állapotban
Teltsch Gáspárnál. Som-
borban. 3065

Csépőgarnitúra. Első Ma-
evar Gazdasági Gépgyári
gyártmány. kitűnő karban,
eladó. Ivan Privora Piško.
revci-Slavonia. 3066

Destilacija Drva D. D.

Zagreb-Tešić

Ajánl elsődrendű

retorta faszenet

vagontételeben. - Képviselői

Subotica részére

Révai Adolf Subotica

529 Telefon 551.

Eladó vendéglő 25.000 la-
kosu városban, a főutca
közeli saroképület lak-
kással, ivószobákkal, uj-
jannal épített nagy tánc-
teremmel, vasgerendára épí-
tett nagy pincével, egy
kisebb pincével, amelyet
az iced használ. 4 lóra
való istállóval, kukorica-
katárkával, villanyvilá-
gítással. 65.000 dinárért el-
adó. Cím a kiadóban. -
Ugyanott 10 q fehér és
sárga bab is eladó. 2928

Csónakmotor. négy lóerős,
kitűnő, német gyártmány,
olcsón eladó Teltsch Gás-
párnál. Somborban. 3066

Nea-Crem

legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló

KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

KÜLÖNFÉLE

Kankónál (gennyves foltvá-
nál), húgvesőbántalmak-
nál, fehérfehérjénél legjob-
ban hatnak a már 19 éve
ismert Larucin-kapszulák
és pácikák. - Minden
gyógy-szertárban és dro-
gériában 20 dinár árban
kapható. Postán utánvét-
tel: Blum (Illés) gyógy-
szertár, főpostával szem-
ben. 2159

Butorozott szoba magá-
nyos fiatalembernek áprí-
lis 15-től kiadó. Bővebbet
Grün Márk cipészüzleté-
ben, Ciril i Metod trg.
3091

Elveszett egy fiatal far-
kaskutya. Megtaláló két-
száz dinár jutalmat kap.
Cím: Trumbićeva u. 7.
3058

FOGLALKOZÁS

Önállóan dolgozó cukrász-
szegéd azonnali belépésre
állást keres. Cím a kiadó-
ban. 3054

Sellőr, akinek Magyaror-
zra szóló levele van,
felvétetik. - Jelentkezés
Transport ri-nál. Subotica
3049

Téglagyarak és
mészégetők
kérjenek minden
típusú anyagokra
ajánlatot
Mirko Beck Subotica
Küca Lifka Bioskop

Fasztergőgömb, jó mun-
kást, keresek azonnali be-
lépésre, állandó munkára.
Fizetés megkezdés sze-
rint. A. Kleinodstein Sa-
rajevo, Ferhadija 19.
2498

Krumpli
5-6 vagon étkezni való
krumpli, valamint eca.
100 q vetőkrumpli ju-
tányos árban azonnal
kapható. - Bővebbet;
Julio Hoffmann
Čakovec
Via Varaždin 3016

Fényképész-segéd, ki a
szakmában teljesen jártas.
április 15-ére felvétetik.
Cím: Mijanović, Pančevo.
2996

Szontatós-dadát azonnalra
keresek. Hercl Jenő dro-
guista. Aleksandrova ul. 1
3064

Arany és ezüst ékszereket
órákat, vidikülöket
a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerész
Rudićeva ul. 8. Sugár-ház
3021

Jólbevezetett, megbízható
utazót keres bor- és pá-
linkaszakmában egy subo-
ticai cég. Ajánlatokat két
"Utazó" jellegre a kiadó-
ba. 3087

Jó házból való fiatal lányt
1½ éves kislányom mellé
felvennék. Lakás nélkül.
Cím: Rosentald Sándor
börkereskedő, Sokolska ul.
1. 3075

Intelligens, ezvedülálló,
fiatal német asszony ál-
lást keres egy vagy két
3-6 éves gyermek mellé.
Schaller Ida, Belackva,
Vračka u. 18. 3073

Üzlethelyiség
a beltéren áthelye-
zés miatt teljes
berendezéssel
átadó
Cím
a kiadóhivatalban. 3076

Intelligens házvezetőnő
ajánkozik magánvos ur-
hoz Beogradba vagy vi-
dékre. D. I. Szabény, Ba-
ranva-megye. Magyaror-
szág. 3070

Fiatal segéd a fűszerszak-
mából, aki a szerb nyelvet
is bírja, azonnali belépés-
re felvétetik. Körösi Gé-
za. 3090

UJ
cserepkályhák, lakarétküzhely-
ek, fűtőlapok jutányos ár-
ban kaphatók. Átrakások, ju-
vítások, Meteor-kályhák áha-
moltozását legjutányosabb ár-
ban elvállalom. - Valódi sha-
molt-por kapható. - Vidéken
is bármely munkát elvállalom.
TAKÁCS MIHÁLY
CSERÉPKÁLYHÁS
Subotica, városi zenede mögött. 3013

Nemcsak érdekes megbízható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLO-ra

Előfizetési ár fél v. re 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt
vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját
beküldik a kiadóhivatalba.

ÚJ! HORDÓGYÁR ÚJ!

S. KOPP ÉS FIAI R. T. SUBOTICA, MAJSAI-UT 126

Készít mindenféle csomagoló, különösen zsirnak való transport-hordókat legolcsóbb árban, minden nagyságban.